

Іванна ПАПА
(Львів, Україна)

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6626-4450>
DOI: 10.15330/hal_sw.c.8.318-356

УДК 001.89Л.Войтович]930(=161.2):94(477.83/86)

НАУКОВА СПАДЩИНА ЛЕОНТІЯ ВОЙТОВИЧА: ОГЛЯД СТУДІЙ З ІСТОРІЇ ГАЛИЧА, ГАЛИЦЬКОГО ТА ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОГО КНЯЗІВСТВ

У статті розглянуто наукову спадщину львівського історика-медієвіста та генеалога – професора, доктора історичних наук Леонтія Вікторовича Войтовича (16.05.1951–07.02.2023). Передусім зроблено акцент на працях ученого, які стосувалися історії Галича, Галицького та Галицько-Волинського князівств. Метою статті є розгляд внеску наукових досліджень у розвиток сучасної української історіографії. Зазначмо, що професор Л. Войтович у своїх працях порушував найрізноманітніший спектр проблем, зокрема: міжнародні відносини (з найближчими сусідами); генеалогічні зв'язки представників галицьких династій з Рюриковичів (Ростиславичів та Романовичів) з тодішніми правлячими династіями Центрально-Східної Європи та Візантії; історико-генеалогічні портрети знакових представників та представниць галицьких династій; економіка та торгівля, військова справа та дозвілля, інтерпретація сучасних археологічних знахідок. У доробку вченого частину праць становлять також науково-популярні публікації, скеровані на ширшу громадськість, задля промоції як цих проблематик, так і середньовічної історії України загалом. Огляд напрацювань ученого дозволяє не лише встановити стан вивчення певних питань, а й розуміти перспективи подальших досліджень, щоб здійснити постановку нових дослідницьких завдань.

Ключові слова: Галич, Галицьке князівство, Галицько-Волинське князівство, українська історіографія, Леонтій Войтович.

Леонтій Вікторович Войтович (16.05.1951–07.02.2023) – відомий український історик-медієвіст та генеалог, автор понад 550 публікацій,

здійснив колосальну роботу з дослідження та популяризації середньовічної історії України та її еліт. Огляд біографії і наукового доробку вченого неодноразово знаходив відображення у працях колег та учнів, біобібліографічних покажчиках¹. Усі ці численні матеріали у 2021 р. дбайливо зібрав та проаналізував учень вченого – Ілля Паршин².

Леонтий Войтович. Львів, 2010 р.

Варто одразу відзначити, що постать вченого та його праці аналізували в різний час колеги-історики³, а монографії знаходили позитивну оцінку і визнання у численних рецензіях (детальний перелік у прикінцевому списку літератури).

Серед праць Леонтія Войтовича починаючи з раних 1990-х років наявні численні дослідження, які безпосередньо чи опосередковано висвітлюють історію міста Галича, Галицького князівства, згодом Галицько-Волинського князівства, Королівства Русі та галицьких князів

¹ Зубашевський Н., Козловський С. Бібліографія Леонтія Войтовича. *Actes testantibus. Ювілейний збірник на пошану Леонтія Войтовича / Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2011. Вип. 20. С. 30–54; Паршин І. Леонтий Войтович. Публікації 1975–2016 років. Львів, 2016. 106 с.

² Паршин І. Леонтий Войтович: «Не заплачу стражданню й горю мита»; Наукові праці Леонтія Войтовича. Войтович Л. *Княжа доба на Русі (837–1492)*. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2021. Т. 1. *Становлення імперії Русь (837–1054)*. С. 7–60.

³ Щодра О. Історичні дослідження Леонтія Войтовича. *Actes testantibus. Ювілейний збірник на пошану Леонтія Войтовича / Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2011. Вип. 20. С. 15–29; Литвин М. Леонтий Войтович: вірний лицар музи Клію. *Actes testantibus. Ювілейний збірник на пошану Леонтія Войтовича / Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2011. Вип. 20. С. 5–14; Целуйко О. Леонтий Войтович: успразі гину біля водограю. *Войтович Л. Галицько-Волинські етюди*. Біла Церква, 2011. С. 5–9; Соляр І., Волощук М., Батрак Л., Кашук О., Козловський С., Овсінський Ю., Файда О. In memoriam. Войтович Леонтий Вікторович. *Український історичний журнал*. 2023. № 2 (569). С. 236–244.

і еліт. Серед напрацювань наявні як академічні статті, монографії, розділи в колективних монографіях та збірниках, рецензії, так і популярні видання.

Історик наголошував, що досліджує «політичну історію, князівську генеалогію, а також проблеми історичної географії Галицько-Волинської держави»⁴. У своїх працях він порушував питання територіальних меж Галицького князівства, його місця в складі Галицько-Волинського князівства, міжнародних контактів, біографій князів, династичних зв'язків і генеалогічних перипетій, які знаходили відбиток у політичній площині (внутрішньодержавній та міжнародній). Також він уважно слідував за появою нових праць колег в Україні та за кордоном, був автором численних рецензій та оглядів (зокрема на сторінках часопису «*Княжа доба: історія і культура*»)⁵.

Одразу варто відзначити, що вчений, окрім того, що дуже активно презентував результати своїх досліджень у численних публікаціях, також синтезував напрацювання у форматі збірників за певні триваліші періоди діяльності та синтетичних монографій. Так з'явився збірник «*Галицько-Волинські етюди*» (2011 р.)⁶ та монографія «*Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть*» (2015 р.)⁷. Це був ще один крок до популяризації тематики не лише серед дослідників, а й серед ширшого загалу читачів. Також вчений був прихильником поширення повних текстів публікацій на інституційному сайті, в репозитарії чи в наукових соціальних мережах (наприклад, Academia.edu⁸) після узгодження з видавництвом.

Виданий у 2011 р. збірник «*Галицько-Волинські етюди*» синтезує публікації вченого, тексти доповідей на конференціях за 2000–2010 рр. з історії Галицької та Волинської земель, Галицько-Волинського

⁴ Войтович Л. Галицько-волинські етюди. Біла Церква : Видавець Олександр Пшонківський, 2011. С. 422.

⁵ Його ж. Галицько-Волинська держава в публікаціях збірників останніх років. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2010. Вип. 3. С. 365–371.

⁶ Його ж. Галицько-волинські етюди. Біла Церква: Видавець Олександр Пшонківський, 2011. 480 с. (Рецензія: Щодра О. Леонтій Войтович. Галицько-Волинські етюди. Біла Церква, 2011. 477 с. *Rossica Antiqua. Исследования и материалы*. Санкт-Петербург, 2012. Т. 1(5). С. 152–161).

⁷ Його ж. Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2015. 475 с.

⁸ Сторінка вченого. URL : <https://lnu.academia.edu/LeontiyVoitovycz>

князівства у різних фахових періодичних виданнях. Збірник має характер ювілейного і був приурочений до 60-річчя діяльності Леонтія Вікторовича. У розділах висвітлено низку проблем:

1. найдавнішу історію цих регіонів — питання хорватських князівств і мешканців Прикарпаття в 2-й половині I тис. н. е.⁹;

2. питання кордонів Галицького та Галицько-Волинського князівств¹⁰;

3. матримоніальні зв'язки Рюриковичів з іншими династіями, що визначало як питання спадкування земель і влади, так і питання міжнародних відносин¹¹;

4. біографій знакових (короля Данила Романовича¹², князя Лева Даниловича¹³, князя Лева Юрійовича¹⁴) і загадкових постатей (наприклад, князя Івана Бирладника¹⁵, «високородовитого шляхетного князя Червоної Русі»¹⁶, королеви Марії Львівни¹⁷).

Видана у 2015 р. монографія «Галич у політичному житті Європи XI—XIV століть» синтезує і підсумовує багаторічні дослідження та численні публікації науковця на цю тему¹⁸. Ця книга отримала позитивний

⁹ Його ж. Прикарпаття в другій половині I тисячоліття н. е.: найдавніші князівства. *Галицько-Волинські етюди*. С. 10—46.

¹⁰ Його ж. Галицька земля в кінці X—XII ст. *Там само*. С. 151—183; Кордони Галицько-Волинської держави: проблеми та дискусії. *Там само*. С. 396—414.

¹¹ Його ж. Проблеми галицько-болгарських стосунків у першій третині XIII ст. *Там само*. С. 281—288; Галицько-Волинське князівство і монгольські улуси у XIII ст. *Там само*. С. 301—318; Тевтонський орден в політиці Галицько-Волинського князівства. *Там само*. С. 347—362; Польща, Мазовія, Литва й Угорщина у боротьбі за спадщину Романовичів. *Там само*. С. 363—379; Галицько-Волинська земля і Литва. *Там само*. С. 380—387.

¹² Його ж. Король Данило Романович. *Там само*. С. 229—280; його ж. Король Данило Романович і історія Галицько-Волинської держави в дослідженнях Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. *Там само*. С. 415—430.

¹³ Його ж. Князь Лев Данилович — полководець і політик. *Там само*. С. 289—300.

¹⁴ Його ж. Князь Лев Юрійович: спроба портрета. *Там само*. С. 342—346.

¹⁵ Його ж. Князь Іван Бирладник: загадкова постать. *Там само*. С. 184—195.

¹⁶ Його ж. Загадковий «Високородовитий шляхетний князь Червоної Русі». *Там само*. С. 388—395.

¹⁷ Його ж. Загадка королеви Марії Львівни. *Там само*. С. 337—341.

¹⁸ Його ж. Галич у політичному житті Європи XI—XIV століть. 475 с.

відгук у науковому середовищі¹⁹. В ній на основі багатого джерельного та історіографічного матеріалу показано заплутану мережу тогочасних міжнародних зв'язків, у яких Галицьке, Галицько-Волинське князівство і Королівство Русь займали чільне місце поруч з впливовими політичними гравцями, такими як Візантія, Угорське королівство, Литва, польські князівства та німецькі держави. Ці міжнародні відносини детально висвітлено в шести розділах, які доповнені зручним іменним покажчиком²⁰. Дослідник вводить у науковий обіг маловідомі західноєвропейські джерела, а також залучає результати нових археологічних досліджень, що у поєднанні із сучасною українською та закордонною історіографією дозволяють переосмислити події минулого. Автор у цій книзі також показує галицьких і галицько-волинських князів як активних учасників боротьби за міжнародні впливи, через претендування на Австрійську, Угорську та Литовську спадщину, боротьбу за краківський престол, участь у болгарських та візантійських міжусобицях.

Якщо розглядати доробок вченого ретроспективно, то помітимо, що Л. Войтович, починаючи з ранніх праць ще у 1990-х рр., приділяв значну увагу аспектам політичної історії удільних князівств, і серед них Галицького

¹⁹ Рецензії: О. К. [Олег Купчинський] Леонтій Войтович. Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть. Львів, 2015. 476 с. *Вісник Наукового Товариства ім. Шевченка*. Т. 55. Львів, 2016. С. 88–90; Voloshchuk M. Леонтій Войтович. Галич у політичному житті Європи XI–XIV ст. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 2015, 477 с. [Leontij Wojtowycz, Halicz w życiu politycznym Europy XI–XIV wieku. Lwów: Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypiakewycza, 2015, 477 s.]. *Colloquia Russica*. Series 1. Vol. 6. *Rus' and countries of the Latin culture (10th – 16th c.)*. Kraków, 2016. S. 295–297; Думдыук D. Halycz in the political life of Europe in XI–XIV centuries. URL: ivivmedievalclub.wordpress.com/2016/03/07/; Войтович Леонтій. Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть. Львів, 2015. 476 с. *Василевс. Українська Візантиністика*. URL: <https://byzantina.wordpress.com/2015/10/04/voitovych-2>

²⁰ Войтович Л. Відносини галицьких і галицько-волинських князів з Візантією у XI–XIV ст. *Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть*. С. 89–132; Відносини галицьких і галицько-волинських князів з Угорщиною у XI–XIV ст. *Там само*. С. 133–244; Польська політика галицьких і галицько-волинських князів у XI–XIV ст. *Там само*. С. 245–378; Відносини галицьких і галицько-волинських князів з Литвою. *Там само*. С. 379–398; Галицько-волинські зв'язки з німецькими землями у XI–XIV ст. *Там само*. С. 399–434; Іменний покажчик. *Там само*. С. 445–470.

та Галицько-Волинського, як і Королівства Русі²¹. Також він звертав увагу на етнічну історію регіону, включно з найдавнішими періодами, часами племінних союзів, перших протодержав та появи вікінгів²².

²¹ Войтович Л. Удільні князівства на українських землях у другій половині XII—XV ст. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність* / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 1995. Вип. 2. С. 33—43; його ж. Удільні князівства Рюриковичів і Гедиміновичів у XII—XVI ст. / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 1996. С. 58—61, 89—105; його ж. Королівство Русі: реальність і міфи. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2003. Вип. 7. С. 63—71; його ж. Важливе дослідження з історії України XII—XIV ст. *Княжа доба. Історія і культура*. Львів, 2007. Вип. 1. С. 325—330; його ж. Сучасна наука про проблеми Середньовічної України (зауваги провідних українських істориків). *Історія в школах України. Науково-методичний журнал*. Київ, 2007. № 9—10. С. 34; його ж. Галицько-Волинська держава і Королівство Русі: Реальність і міфи. *Осмилення спадщини давньої Русі: Галицько-Волинське князівство в історіографії*. Львів, 2007. С. 8—10; його ж. Королівство Русі: факти і міфи. *Дрогоичинь 1253. Матеріали міжнародної наукової конференції з нагоди 755-ї річниці коронації Данила Романовича*. Івано-Франківськ, 2008. С. 4—17; його ж. Початки Перемишльського князівства. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2020. Вип. 14. Княжий Перемишль. С. 9—30.

²² Його ж. Слідами білих хорватів. *Літопис Червоної Калини*. 1993. № 5—6. С. 2—10, 57; його ж. «Білі хорвати» чи «карпатські хорвати». *Миколаївщина. Збірник наукових праць* / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 1998. Т. 1. С. 49—79; його ж. «Черв'яни» у працях І. Крип'якевича (До питання про початок державності). *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність* / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2001. Т. 8: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. С. 818—822; його ж. Князівства карпатських хорватів. *Етногенез та рання історія слов'ян: нові наукові концепції на зламі тисячоліть*. Матеріали Міжнародної наукової археологічної конференції. Львів, 30—31 березня 2001 р. Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2001. С. 195—210; його ж. Карпатські хорвати в етнополітичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього середньовіччя. *Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до XVIII ст.)*. Київ, 2004. Вип. 4. С. 105—132; його ж. «Білі» хорвати чи «карпатські» хорвати? Продовження дискусії. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2004. Вип. 8. С. 38—45; його ж. Карпатские хорваты. *Вестник Санкт-Петербургского университета*. Санкт-Петербург, 2005. Серия 2. История. Вип. 1. С. 133—146; його ж. Восточное Прикарпатье во второй половине I тыс. н. э. Начальные этапы формирования государственности. *Rossica Antiqua. Исследования и материалы* / отв. ред. А. Ю. Дворниченко, А. В. Майоров. Санкт-Петербург, 2006. С. 6—39; його ж. Прикарпаття в другій половині I тисячоліття н. е.: найдавніші князівства. *Вісник Львівського університету. Серія історична*. Львів, 2010. Вип. 45. С. 13—54; його ж. Восточное Прикарпатье во второй половине I тыс. н. э. Начальные этапы формирования государственности. *Русин*. Кишинев, 2010. № 3(21). С. 5—49, 159—169; його ж. Велика Хорватія і Біла Хорватія: довгий шлях подолання помилкового стереотипу. *Україна і Хорватія: історичні паралелі. Ukrajina i Hrvatska: povijesne paralele*. Дрогобич, 2019. С. 152—169.

Згодом дослідник звертав увагу на окремі проблеми і поглиблював фокус на політичну історію шляхом дослідження динаміки змін територіальних меж князівств (заснування, розширення, зникнення, перетворення), їхніх володарів (біографії, генеалогію) та міжнародний контекст²³.

Наявні в доробку вченого спеціальні джерелознавчі дослідження²⁴.

Історик приділяв увагу початкам Галицького князівства і формуванню домену галицьких князів у верхньому Подні-

²³ Войтович Л. Кордони Галицько-Волинської держави: проблеми та дискусії. *Записки Наукового Товариства ім. Шевченка*. Львів, 2006. Т. 252. С. 187–205; його ж. Кордони Галицько-Волинської держави: продовження дискусії. *Археологічні дослідження Львівського університету*. Львів, 2015. Вип. 19. С. 43–104; його ж. Границы Галицко-Волынского государства. *Русин*. Кишинев, 2011. № 3 (25). С. 5–26; його ж. О времени включения Закарпаття в состав Галицко-Волынского государства. *Русин*. Кишинев, 2011. № 4 (26). С. 5–25, 160–167; його ж. Вікінги в Галицькому і Волинському регіонах. Проблеми археологічних досліджень. *Наукові студії. Історико-краєзнавчий музей м. Винники*. Львів, 2011. Вип. 4. С. 80–117; його ж. Вхідження Закарпаття до Галицько-Волинської держави за князя Лева Даниловича. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2012. Т. 16. С. 48–61; його ж. Повертаючись до проблеми південних кордонів володінь галицьких і галицько-волинських князів. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2014. Вип. 17–18. С. 51–63; його ж. Спірні питання галицько-волинської історії: відкриття дискусії. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2014. Вип. 8. С. 360–371; його ж. Останній злет Галицького князівства. *Галич і Галицька земля*. До 20-річчя створення Національного заповідника «Давній Галич». Галич, 2014. С. 3–12; його ж. О некоторых спорных проблемах изучения Галицко-Волынской Руси времен Романа Мстиславича и Даниила Романовича (заметки о новейшей историографии). *Русин*. Кишинев, 2014. № 1(35). С. 52–63.

²⁴ Його ж. Де була столиця Лева Даниловича? (Джерелознавчий аспект проблеми). *До джерел. Збірник наукових праць на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя*. Т. 1. Київ; Львів, 2004. С. 712–720; його ж. Латинські джерела XIII–XIV століть про Галицько-Волинське князівство. *Українське джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на порозі XXI ст.* Львів, 2013. С. 176–181; його ж. [z Dariuszem Dąbrowskim] Analiza źródeł pisanych. Okres od XII do 2 połowy XIV wieku. *Od cerkwi katedralnej króla Daniela Romanowicza do bazyliki Pw. Narodzenia NMP w Chełmie. Wyniki badań interdyscyplinarnych sezonu 2013–2014*. Chełm, 2016. S. 33–54.

стров'²⁵. Дослідник обґрунтував протяжність Галицького князівства у XII ст. до Пониззя Дністра і Дунаю²⁶. Контроль Галицького князівства над цими теренами впливав зі стратегічних інтересів Візантії у забезпеченні безпеки на своїх кордонах. Тому впродовж XII ст. маємо тісні дружні контакти між Галицьким князівством і Візантією, аж до смерті Андроніка Комнина (1185 р.) і приходу до влади династії Ангелів. Ще одним виявом впливу Галицького князівства у регіоні є втручання галицьких князів у болгарське повстання проти Візантії у 1186–1187 рр. та блокування шляхів до Болгарії.

Інший великий пласт публікацій у найрізноманітніших фахових вітчизняних та закордонних періодичних виданнях Л. Войтович присвятив міжнародним відносинам Галицького та Галицько-Волинського князівств із Візантією²⁷, Тевтонським орденом²⁸, західними та північними

²⁵ Войтович Л. Між верхнім Дністром і Карпатами: домен галицьких князів у XII–XIII століттях. *Пам'ятки Тустані в контексті освоєння Українських Карпат у доісторичну добу та в середньовіччі*. Львів; Тустань, 2011. С. 38–39; його ж. Формування домену галицьких князів у верхньому Подністров'ї. *Іван Виговський. Збірник статей наукової конференції «Від Гадяцької угоди до конституції Пилипа Орлика»*. Львів, 2011. С. 42–45; його ж. Між верхнім Дністром і Карпатами: домен галицьких князів у XII–XIII ст. *Фортеця. Збірник заповідника «Тустань»*. Львів, 2012. Кн. 2. С. 148–157.

²⁶ Його ж. Галицьке князівство на Нижньому Дунаї. *Галич і Галицька земля в державотворчих процесах України. Матеріали міжнародної наукової конференції. Галич, 10–11 жовтня 2008*. Галич, 2008. С. 3–18.

²⁷ Його ж. Союз Візантії та Галицько-Волинської держави за Ангелів. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2008. Вип. 2. С. 30–39; його ж. Союз Візантії та Галицько-Волинської держави за Ангелів. *Дриновський збірник*. Харків; Софія, 2009. Т. 3. С. 376–385; його ж. Галицька земля и Византия в XI–XIV вв. *Кондаковские чтения*. Белгород, 2010. Т. 3. С. 255–280; його ж. Галицька земля і Візантія у XI–XIV століттях. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2011. Вип. 14–15. С. 37–60; його ж. Ruś halicka a Bizancjum w XI–XIV w.: wybrane problemy. *Zeszyte Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne*. Kraków, 2011. Т. 138. S. 41–64; його ж. Ruś a Bizancjum w XI–XIII wieku. *Ruś średniowieczna a sąsiedzi (IX – połowa XIII wieku) / Colloquia Rusica*. Kraków, 2011. Т. 1. S. 131–136; його ж. Galician Ruthenia and Byzantium in 11–13th century: selected issues. *Ruś średniowieczna a sąsiedzi (IX – połowa XIII wieku) / Colloquia Russica*. Kraków, 2011. Т. 1. S. 137–140.

²⁸ Його ж. Тевтонський Орден у політиці Галицько-Волинського князівства. *Український історичний журнал*. Київ, 2010. № 6. С. 4–17; його ж. Тевтонський Орден в політиці Галицько-Волинського князівства. *Studia Slavica et Balcanica Petropolitana*. Санкт-Петербург, 2010. № 2(8). С. 3–16.

сусідами²⁹, південними сусідами³⁰. Жвава міжнародна політика, міжнародні амбіції галицьких та галицько-волинських князів лише підтверджують стратегічне положення князівств як в економічному вимірі (перетин торговельних шляхів — *via regia*³¹ (Булгар — Київ — Галич —

²⁹ Войтович Л. Союз Галицьких Романовичів з Австрією та Чехією у XIII ст. *Проблеми слов'янознавства*. Львів, 2006. Вип. 56. С. 47–56; його ж. Польща. Мазовія, Литва та Угорщина у боротьбі за спадщину Романовичів. *Проблеми слов'янознавства*. Львів, 2010. Вип. 59. С. 52–66; його ж. Галицько-волинські зв'язки з німецькими землями: попередні зауваження. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2012. Вип. 6. С. 71–88; його ж. Галицько-волинські зв'язки з німецькими землями: спроба реконструкції. *Записки Наукового Товариства ім. Шевченка*. Львів, 2012. Т. 264. С. 95–128; його ж. Foreign policy of Galician and Volynian lands principalities in the second half of the 11th — 12th c., the round table discussion with prof. Marta Font and prof. Leontiy Voitovych. *Colloquia Russica*. Series 1. Krakow, 2012. Vol. 2. P. 253–258; його ж. Угорська політика галицьких князів Данила Романовича і Лева Даниловича (1205–1301). *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2013. Вип. 23. С. 83–100; його ж. Угорська політика галицьких князів часів Данила Романовича (1205–1264 pp.). *Галич і Галицька земля в державотворчих процесах України*. Галич, 2013. С. 3–18; його ж. Угорські вектори перших князів Галицької землі. *Галич і Галицька земля: досвід і проблеми збереження історико-архітектурної спадщини середньовічних міст в Україні та Європі*. Галич, 2016. С. 3–17; його ж. Відносини галицько-волинських князів з Литвою. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2013. Вип. 7. С. 147–166; його ж. Угорські вектори перших князів Галицької землі. *Галич і Галицька земля: досвід і проблеми збереження історико-архітектурної спадщини середньовічних міст в Україні та Європі*. (Галич, 2016), 3–17; L. Voytovych (Lviv), I. Skochylas (Lviv), A. Martyniuk (Minsk). The Western influence in Rus' in the 10th — 13th centuries. *Colloquia Russica*. Series 1. Kraków, 2016. Vol. 6. *Rus' and countries of the Latin culture (10th — 16th c.)*. P. 259–271; його ж. Українсько-польське співжиття крізь віки: стереотипи і пошуки історичної правди. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2017. Т. 29. *Primum agere. A collection of studies in honor of Mykola Lytvyn*. С. 277–298; його ж. Берегове на українсько-угорському пограниччі: міфи та історія. *Угорсько-українське пограниччя: етнополітичні, мовні та релігійні критерії самоідентифікації населення* / відп. ред. І. Патер; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів, 2020. С. 21–55.

³⁰ Його ж. Галицько-болгарські відносини у першій третині XIII століття. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2010. Вип. 3. С. 201–212; його ж. Проблеми галицько-болгарських стосунків у першій третині XIII ст. *Дриновський збірник*. Софія, 2012. Вип. 5. С. 258–265.

³¹ Його ж. Історичний коридор Via Regia (Via Regia) в Україні. *Туризм сільський зелений*. 2011. № 11. С. 4–9.

Перемишль – Краків – Прага – Регенсбург) та бурштинового (балтійське побережжя – р. Вісла – р. Західний Буг – р. Дністер – Чорне море), так і в політичному вимірі (впевнені позиції князів на міжнародній арені; питання виходу до Чорного моря; питання безпеки на візантійських кордонах; участь у політичних коаліціях у боротьбі за західноєвропейські престולי і т. д.). Саме міжнародний контекст містить підказки до розуміння локальних подій та пояснює мотиви рішень князів.

Також вчений присвятив низку публікацій важливій проблемі боротьби між Польщею, Литвою та Угорщиною за «спадщину Романовичів» (володіння теренами Галицько-Волинського князівства та Королівства Русі), яка мала міжнародний контекст, що був тісно пов'язаний з генеалогічними зв'язками правлячих династій в Центрально-Східній Європі³².

³² Voytovych L. The role of Gediminovich in the struggle of the Ukrainian principalities in the 14th–15th centuries. *IV International conference «The Great Duchy of Lithuania and its heritage»*. *Trakai (Lithuania)*, 1994, September 11–14. Vilnius, 1995. P. 21–24; його ж. Боротьба Любарта-Дмитра Гедиміновича за відновлення Галицько-Волинської держави. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Історичні науки*. Луцьк, 2009. № 22. С. 120–127; його ж. Польща. Мазовія, Литва та Угорщина у боротьбі за спадщину Романовичів. *Проблеми слов'янознавства*. Львів, 2010. Вип. 59. С. 52–66; його ж. Польський король Казимир III і боротьба за спадщину Романовичів. *Вісник Львівського університету. Серія історична*. Львів, 2011. Вип. 46. С. 2–26; idem. Walka o spadek po Romanowiczach a król polski Kazimierz III Wielki. *Kazimierz Wielki i jego państwo. W siedemsetną rocznicę urodzin ostatniego Piasta na tronie polskim / pod red. J. Maciejewskiego i T. Nowakowskiego*. Bydgoszcz, 2011. S. 47–66; його ж. Заключительный этап борьбы за «королевство Руси». *Вестник Удмуртского университета. Серия 5. История и филология*. 2012. Вип. 3. С. 10–15; його ж. Боротьба за спадщину Романовичів (1340–1434): між стереотипами та історичною правдою. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2018. Вип. 12. С. 121–142; його ж. Боротьба за спадщину Романовичів (1340–1434 pp.): нумізматичний аспект. *Вісник Львівського університету. Серія історична. Спеціальний випуск: на пошану професора Романа Шуста*. Львів, 2019. С. 67–82; його ж. Угорщина і Польща в боротьбі за спадщину Романовичів: витоки, події, наслідки. *Українсько-угорські етюди*. Львів, 2019. Вип. 3. С. 191–274; його ж. Ще раз про права князя Любарта-Дмитра Гедиміновича на спадщину Романовичів. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2019. Вип. 13. С. 225–238; його ж. Жидачівська земля на останніх етапах боротьби за спадщину Романовичів (1350–1442). *Жидачівщина*. Львів; Жидачів, 2019. Вип. 2. С. 8–17; його ж. Тустань у період боротьби за спадщину Романовичів (1340–1434). *Фортеця. Збірник заповідника «Тустань»*. Львів, 2020. Кн. 4. С. 210–254; його ж. Ще раз про «Казимежовську легенду». *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2021–2022. Т. 15. С. 147–171.

Не оминув своєю увагою вчений також найраніші етапи історії Львова, навколо яких сформувалося чимало міфів³³.

Мабуть, улюбленою темою вченого була генеалогія, а саме питання, пов'язані з витокami галицьких династій Ростиславичів і Романовичів, їхніми засновниками, відомими представниками, матримоніальними зв'язками, які впливали на політику.

У низці ранніх праць вчений закладав основи подальших детальних генеалогічних досліджень³⁴. Грунтовним результатом цієї багатолітньої роботи на полі князівської генеалогії стала книга «*Княжа доба на Русі: портрети еліти*», яка отримала схвальні відгуки численних рецензентів³⁵. В ній автор детально висвітлив біограми представників першої галицької династії Ростиславичів (династія Рюриковичів) – братів-ізгоїв Рюрика (†1092), Володаря-Івана († 19.03.1124) та Василька († 28.02.1124)³⁶. А також вчений детально висвітлив біограму засновника

³³ Войтович Л. Загадки ранньої історії Львова. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2008. Т. 16. *Ювілейний збірник на пошану Івана Патера*. С. 42–51; його ж. Львів у XIII столітті: нова спроба подолання старих стереотипів. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2017. Вип. 11. *Княжий Львів, 1256–2016*. С. 51–74; його ж. Казимирівська легенда: подолання стереотипів. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2017. Вип. 19–20. С. 95–117; його ж. Львів – столиця королівства Русі. *З історії західно-українських земель*. Львів, 2018. Вип. 14. С. 3–43; його ж. Львів у XIII столітті: у полоні стереотипів. *Вісник Наукового Товариства ім. Шевченка*. Львів, 2018. Ч. 60. С. 28–30; його ж. Ще раз про «Казимирівську легенду». *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2021–2022. Т. 15. С. 147–171.

³⁴ Його ж. Генеалогія династії Рюриковичів / АН УРСР, Археографічна комісія, Ін-т історії, Ін-т суспільних наук / відп. ред. Я. Д. Ісаєвич. Київ, 1990. 227 с.; його ж. Генеалогія династії Рюриковичів і Гедиміновичів / відп. ред. Я. Д. Ісаєвич. Київ, 1992. 199 с.; його ж. Князівська верства в Галицькій землі. *IV Міжнародний конгрес україністів. Одеса, 26–29 серпня 1999 р. Доповіді та повідомлення* / МАУ, НАН України, Одеський держ. університет ім. І. І. Мечнікова. Одеса, 1999. Історія. Ч. 1. *Від давніх часів до початку XX ст.* С. 79–86; його ж. Князівські династії Східної Європи (кінець IX – початок XVI ст.). Склад, суспільна і політична роль. Історико-генеалогічне дослідження / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2000. 649 с.

³⁵ Його ж. *Княжа доба на Русі: портрети еліти*. Біла Церква, 2006. 784 с. (Рецензії: Головка О. *Вісник НТШ*. 2006. Ч. 37. С. 50–51; Бодрухин В. М., Михайлюк В. П. *Історичні записки. Збірник наукових праць. Східноукраїнський національний університет імені Володимира Дала*. Луганськ, 2007. Вип. 15. С. 214–215; Овсінський Ю. *Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.)*. Київ, 2007. Вип. 7. С. 394–398; Петрик А. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2008. Вип. 11–12. С. 665–668).

³⁶ Його ж. *Княжа доба на Русі: портрети еліти*. С. 327–331.

другої галицької династії Романовичів, представника Волинської гілки Мономаховичів (династія Рюриковичів) – князя Романа-Бориса Мстиславича (*бл.1152–†19.06.1205) та звернув особливу увагу на питання дискусії навколо ідентифікації постаті його другої дружини, матері Данила та Василька³⁷. Динаміку розвитку та історію галицьких династій вчений прослідкував у кількох окремих публікаціях³⁸. Варто відзначити, що вчений розглядав династію Рюриковичів (гілки – Ростиславичів та Романовичів) лише як органічну рівноцінну складову заплутаного мережива правлячих династій тогочасної Європи³⁹.

Окрім монографічних досліджень, у доробку вченого наявні численні публікації, присвячені як збірному образу правлячої еліти⁴⁰, так і окремим знаковим постатям в історії Галицького та Галицько-Волинського князівства, зокрема князям та князівнам. Серед діячів, життю та діяльності яких вчений присвятив окремі публікації, варто виокремити Володаря Ростиславича (*?–†19.03.1124)⁴¹, Романа Мстиславовича (*бл. 1152–†19.06.1205)⁴²,

³⁷ Там само. С. 470–490.

³⁸ Войтович Л. Друга галицька династія. Загадки і проблеми досліджень. *Пам'ять століть*. Київ, 2002. № 5. С. 35–48; його ж. Друга галицька династія. Загадки і проблеми. *Семінарії «Княжі часи»*. Львів, 2002. С. 2–6; його ж. Перша галицька династія. *Генеалогічні записки*. Львів, 2009. Вип. 7. С. 1–25; його ж. Друга галицька династія. Загадки і проблеми досліджень. *Пам'ять століть*. Київ, 2002. № 5. С. 35–48; його ж. Друга галицька династія. Загадки і проблеми. *Семінарії «Княжі часи»*. Львів, 2002. С. 2–6; його ж. Ростиславичі – родичі Арпадів. *Галичина. Науковий і культурно-просвітний краєзнавчий часопис*. Івано-Франківськ, 2015. Вип. 27. С. 52–60; його ж. Перші Ростиславичі у Галицькій землі. *Галицько-Волинська доба*. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2021. Т. 1. *Студії з історії Галицько-Волинської держави XII–XIV століть*. Колективна монографія. С. 17–76.

³⁹ Династія Рюриковичів. Войтович Л., Целуйко О. *Правлячі династії Європи: генеалогічно-хронологічний довідник*. Біла Церква, 2008. С. 353–385.

⁴⁰ Його ж. Правляча еліта Княжої доби. *Волинь*. 2007. Ч. 8. С. 15–68.

⁴¹ Його ж. Битва під Перемишлем у 1099 р. *Український альманах. 1999 рік*. Варшава, 1999. С. 105–110.

⁴² Його ж. Зоря князя Романа. *Літопис Червоної Калини*. 1991. № 2. С. 32–35; його ж. Роман Мстиславич і утворення Галицько-Волинського князівства. *Галичина і Волинь в добу середньовіччя. До 800-річчя з дня народження Данила Галицького / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича*. Історичні та культурологічні студії. Львів, 2001. Вип. 3. С. 13–30; його ж. Роман Мстиславович. *Волинь*. Ч. 9. Луцьк, 2008. С. 21–46; його ж. Князь Роман Мстиславич. *Громада (Миколаїв)*. 2010. 16.03; 19.03; 23.03; 26.03; 2.04; 10.04; 13.04; 16.04; 20.04; 23.04; 27.04; 30.04; 7.05; 12.05; 14.05; 18.05; його ж. Передмова. Майоров О. *Галицько-Волинський князь Роман Мстиславич володар, воїн, дипломат*. Біла Церква, 2011. Т. 1. *До вивчення джерел з історії внутрішньої та зовнішньої політики*. С. 7–12.

Ярослава Осмомисла (*1119—†1187)⁴³, Данила Романовича (1201—1264)⁴⁴, Лева Даниловича (*бл. 1225 — бл. 1301)⁴⁵, Шварна Даниловича

⁴³ Войтович Л. Ярослав Осмомисл: спроба портрета. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2016. Вип. 28. *Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві*. С. 468—481.

⁴⁴ Його ж. Данило Галицький. Загадки і проблеми. Король Данило та його син Лев. *Галицька брама*. 2001. № 9—10. С. 12—16; його ж. Король Данило Романович. Загадки і проблеми. *Король Данило Романович і його місце в українській історії / Львівський національний університет імені Івана Франка, Львівське відділення Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України, Громадський комітет для відзначення 800-літнього ювілею короля Данила*. Львів, 2003. С. 24—29; його ж. Король Данило Романович: загадки і проблеми. *Засновник Львова король Данило та Українська держава в XIII столітті*. Львів, 2006. С. 34—49; його ж. Король Данило Романович: Загадки та дискусії. *Terra cossacorum: студії з давньої і нової історії України*. Науковий збірник на пошану доктора історичних наук професора Валерія Степанкова. Київ, 2007. С. 383—403; його ж. Король Данило Романович. *Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства*. Львів, 2007. Вип. 6. С. 7—44; його ж. Король Данило Романович: політик і полководець. *Доба короля Данила в науці, мистецтві, літературі*. Львів, 2008. С. 22—97; його ж. Король Данило Романович та історія Галицько-Волинської держави в дослідженнях Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. *Доба короля Данила в науці, мистецтві, літературі*. Львів, 2008. С. 98—119; його ж. Данило Романович. *Енциклопедія Львова*. Львів, 2008. Т. 2. С. 14—15; його ж. Остання еміграція короля Данила Романовича. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Історичні науки*. Луцьк, 2009. № 13. С. 89—96; його ж. Останні роки короля Данила Романовича. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія гуманітарних наук*. Львів, 2011. Вип. 10. *Ювілейний збірник на пошану Степана Гелея*. С. 100—106; його ж. King Daniel Romanovych: Last years of life (1253—1264). *Colloquia Russica*. Series 1. Kraków, 2012. Vol. 2. P. 243—250; Александрович В., Войтович Л. Король Данило Романович. (Серія: *Славетні постаті середньовіччя*, Вип. 3.). Біла Церква, 2013. 240 с. (Рецензії: Яценюк Ф. Король Данило Романович в українській історіографії. *Питання історії України. Збірник наукових праць*. Чернівці, 2014. Т. 17. С. 12—18; Добржанський О., Яценюк Ф. Король Данило Романович в українській історіографії. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. Lublin, 2014. R. 12, z. 6. С. 95—111); його ж. Данило в Галичі з 59 років правління не пробув і трьох. *Країна*. № 2 (255). Київ, 15.01.2015. С.48—50; [Vojtovyc L.] Kralj Danylo Romanovyc. *Ukrajinska Galicija / uridio Jevgenij Pascenko*. Zagreb, 2015. S. 41— 88; його ж. Король Данило Романович: давні і модерні напрями фальсифікації портрета. *Король Данило Романович: культурна і державотворча спадщина його доби*. Львів, 2016. С. 12—35; його ж. Король Данило Романович: спроби фальсифікації портрета. *Чорноморський літопис*. Миколаїв: Чорноморський державний університет імені Петра Могили, 2016. Вип. 11. С. 13—32; його ж. «Двойная»

коронація Даниїла Романовича: истоки легенды. *Вспомогательные исторические дисциплины в современном научном знании. Материалы XXVIII Международной научной конференции*. Москва, 14–16 апреля 2016 г. Москва: Аквилон, 2016. С. 163–166; його ж. «Podwójna» koronacja Daniela Romanowicza: wumysł Długosza czy fakt rzeczywistości?». *Наукові зошити Історичного факультету Львівського університету*. Львів, 2017. Вип. 19. С. 221–233; його ж. Данило Романович. *Енциклопедія НТШ*. Київ; Львів; Тернопіль, 2019. Т. 4. С. 571–576; його ж. Суперник короля Даниїла Романовича. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2020. Вип. 14. Княжий Перемишль. С. 266–273.

⁴⁵ Войтович Л. Галицький князь Лев Данилович і його потомство. *Київ*, 1991. № 4. С. 157–158; його ж. Штрихи до портрета князя Лева Даниловича *Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до XVIII ст.)*. Київ, 2005. Вип. 5. С. 143–156; його ж. Князь Лев Юрійович: спроба портрета. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2006. Вип. 10. С. 127–131; його ж. Князь Лев Данилович — полководець і політик. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2006–2007. Вип. 15. *Confraternitas. Ювілейний збірник на пошану Ярослава Ісаєвича*. С. 115–124; його ж. Лев Данилович и загадки «австрийского узла» (1272–1278). *Rossica Antiqua. Исследование и материалы*. 2011. № 2(4). С. 120–139; його ж. Лев Данилович. *Енциклопедія Львова*. Львів, 2012. Т. 4. Львів, 2012. С. 37–40; його ж. Князь Лев Данилович (серія: *Славетні постаті середньовіччя*, вип. 1.). Львів, 2012. 181 с. (Рецензії: Nagirпуу V. Леонтій Войтович. Князь Лев Данилович. Львів: НАН України. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 2012, 181 с. (Славетні постаті середньовіччя, Вип. 1) [Leontij Vojtovyč. Kniaź Lev Danytovyč, Lviv: Nan Ukrainy, Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakievuča, 2012, 181 s. (Slavetni postati seredniociccia. Vyp. 1)]. *Colloquia Russica. Series 1*. Kraków, 2013. Vol. 3. *Rus' during the epoch of mongol invasions 1223–1480*. S. 270–272; Жих М. Рецензія на книгу: Л. В. Войтовича «Князь Лев Данилович» (Львів: НАН України. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 2012. 181 с.). *Русин: міжнародний історический журнал*. Кишинев, 2013. № 3 (33). С. 180–191; Щодра О. Рец.: Войтович Л. Князь Лев Данилович / Славетні постаті середньовіччя. Вип. 1. Львів, 2012. 181 с. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка. Історичні науки*. Кам'янець-Подільський, 2014. Т. 24. *На пошану проф. В. А. Смоля*. С. 429–435; Войтович Л. Лев Данилович: спроба відтворення справжнього портрета «безчесного князя». *Sredniowiecze Polskie i Powszechnie*. Katowice, 2012. Т. 4 (8). S. 58–94; його ж. Угорська політика князя Лева Даниловича. *Українсько-угорські етюди*. Львів, 2012. Вип. 2. С. 46–75; його ж. Неиспользованные возможности западных источников по генеалогии Рюриковичей и биографии Льва Даниловича. *Вспомогательные исторические дисциплины в современном научном знании. Материалы XXV Международной научной конференции*. Москва, 31 января – 2 февраля 2013 г. Москва, 2013. Ч. 2. С. 246–251; його ж. Лев Данилович: «князь думен и хоробор на рати» чи «безчесний князь»? *Україна в Центрально-Східній Європі*. Київ, 2013. Вип. 12–13. С. 149–190; його ж. Нові (невикористані) джерела до історії Галицько-Волинського князівства та біографії князя Лева Даниловича. *Вісник Наукового Товариства ім. Шевченка*. Львів, 2013.

(бл. 1230–1269)⁴⁶, Мстислава Даниловича (*? – бл. 1292)⁴⁷, Юрія Львовича (*1252/1257 – 21 квітня 1308/1315)⁴⁸, Лева Юрійовича (XIII ст. – до червня 1323)⁴⁹, Юрія-Болеслава Тройденовича (*1298/1314 – †1340)⁵⁰, Івана Бирладника (*бл. 1112 – †1161/1162)⁵¹. Постаті князів Романа Даниловича (*бл. 1230 – бл. 1261) і Василька Романовича (*бл. 1256/1260 – після 1282) вчений аналізував в рамках ще однієї

Ч. 49. С. 24–27; його ж. Перемиський князь Лев Данилович. *Colloquia Russica. Series II.* Kraków, 2013. Vol. 1. *Przemysł i ziemia przemyska w strefie wpływów ruskich X–połowa XIV w.* / pod red. W. Nagirnego i T. Pudłockiego. S. 151–162; його ж. Лев Данилович, князь галицько-волинський (бл. 1225 – бл. 1301). Львів, 2014. 314 с. (Рецензії: Adamovič V. Лев Данилович, князь галицько-волинський (бл. 1225 – бл. 1301). Львів: Національна академія наук України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 2014. 314 с. [Leontij Vojtovyč, Lev Danielovič, kneža haličsko-volyńské (okolo 1225–okolo 1301), L'vov: Národná akadémia vied Ukrajny, Inštitút ukrajínistíky I. Kripjakeviča, 2014, 314 s.] *Colloquia Russica. Series 1.* Kraków – Bratislava, 2015. Vol. 5. *Rus' and Central Europe from the 11-th to the 14-th century.* S. 388–389); його ж. Невикористані інформаційні можливості джерел для дослідження генеалогії Рюриковичів на прикладі біографії Лева Даниловича. *Генеалогія: збірка наукових праць*. Київ: Видавничий дім «Антиквар», 2016. Вип. 2. С. 7–18; idem. Lew Danilowicz i walka o tron krakowski w ostatniej ćwierci XIII wieku. *Srednjowiecze Polskie i Powszechne.* Katowice, 2016. T. 8 (12). S. 117–131; idem. Lew Danitowicz: książę halicko-wołyński (ok. 1225-ok. 1301): tłumaczenie na polski. Kraków: Avalon, 2020. 312 s.; його ж. Князь Лев Данилович і боротьба за краківський престол в останній чверті XIII століття. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. Львів, 2022. Вип. 35. С. 5–37.

⁴⁶ Його ж. Чи був галицьким князем Шварн Данилович? *Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи. Збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський, 2011. Вип. 2. С. 51–58.

⁴⁷ Його ж. Мстислав Данилович: загадковий волинський князь. *Студії і матеріали з історії Волині, 2012*. Кременець, 2012. С. 31–47.

⁴⁸ Його ж. Юрій Львович та його політика. *Галичина і Волинь в добу середньовіччя. До 800-річчя з дня народження Данила Галицького / НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Історичні та культурологічні студії*. Львів, 2001. Вип. 3. С. 70–78.

⁴⁹ Його ж. Лев Юрійович. *Енциклопедія Львова*. Львів, 2012. Т. 4. С. 40–41.

⁵⁰ Його ж. Князь Юрій-Болеслав Тройденович: ескіз портрета. *Княжа доба: історія і культура*. Львів, 2011. Вип. 5. С. 209–221.

⁵¹ Його ж. Князь Іван Бирладник: загадка походження. *Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства*. Львів, 2006. Вип. 5. С. 7–15; його ж. Князь Іван Бирладник: загадкова постать. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Вип. 11–12. Дрогобич, 2008. С. 51–62.

сфери своїх зацікавлень — пошуку походження і протопласт (засновників) середньовічних князівських родів, зокрема князів Острозьких⁵². Також вчений приділив увагу жіночим постатям, які відігравали значну роль як у матримоніальній політиці, так і в міжнародних відносинах і формуванні сфер зацікавлень своїх дітей — майбутніх правителів⁵³. Також вчений намагався ідентифікувати представника Червоної Русі на Констанцькому соборі 1414—1418 рр. і ототожнював його з князем Федором Даниловичем Острозьким (*1360 — †перед 1410 / після 1437)⁵⁴.

Вчений присвятив кільканадцять статей галицькому боярству, яке займало надзвичайно активну позицію в політичному житті регіону⁵⁵.

Л. Войтович брав участь також у картографічному проєкті під керівництвом Юрія Лози «*Історичний атлас України. Найдавніше*

⁵² Войтович Л. Князі Роман Данилович і Василько Романович — протопласта князів Острозьких. *Острозька давнина*. Остріг, 2013. Вип. 2. С. 11—25.

⁵³ Його ж. Ще одна загадка генеалогії Романовичів: чи існувала королева Марія Львівна? *А се єго сребро: збірник праць на пошану члена-кореспондента НАН України Миколи Федоровича Котляра з нагоди його 70-річчя*. Київ, 2002. С. 161—164; його ж. Загадка королеви Марії Львівни. *Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства*. Львів, 2004. Вип. 4. С. 7—10; його ж. Мати короля Данила (зауваження на полях монографії Д. Домбровського). *Княжа доба: історія і культура*. Вип. 1. Львів, 2007. С. 45—58.

⁵⁴ Його ж. Загадковий «високородовитий шляхетний князь Червоної Русі». *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2009. Вип. 13. С. 24—32; його ж. Загадочний високородний благородний князь Червоної Русі. *Генеалогический вестник*. Санкт-Петербург, 2009. Вип. 36. С. 51—60.

⁵⁵ Його ж. Дмитро Дедько. *Енциклопедія Львова*. Львів, 2008. Т. 2. С. 100—101; його ж. Загадка галицького боярства. *Пам'ятки Тустанів контексті освоєння Карпат у доісторичну добу та в середньовіччі; проблеми їх збереження та використання: збірник тез III Міжнародної наукової конференції (Львів; Урич, 7—8 квітня 2016 р.)*. Львів, 2016. С. 58—59; його ж. Феномен галицького боярства і його стосунки з князями. *Наукові праці Кам'янець-Подільського університету. Історичні науки*. Кам'янець-Подільський, 2017. Т. 70. До 70-річчя від дня народження професора Валерія Степанкова. С. 228—244; його ж. Fenomen halickich bojarów i ich stosunki z książętami. Średniowieczni władcy i ich otoczenie. *Materiały V Kongresu mediewistów Polskich / pod red. J. Sperki, K. Kollingera*. Rzeszów, 2018. Т. 5. С. 31—51; його ж. Загадка галицького боярства. *Фортеця: збірник заповідника «Тустань»*. Львів, 2018. Кн. 3. С. 182—197; його ж. Галицьке лицарство другої половини XIV століття. *Галич і Галицька земля. До 1120-річчя першої писемної згадки про Галич*. Галич, 2018. С. 283—299.

минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава)», до якого написав низку текстів-коментарів до карт⁵⁶. Серед них коментар до карт Галицької землі та Галицько-Волинського князівства⁵⁷.

Вчений був автором низки розділів у багатотомних «Історії Львова»⁵⁸, «Історії української культури»⁵⁹ та низки статей у «Енциклопедії Львова»⁶⁰. Він прагнув у такий спосіб популяризувати історичні теми серед ширшої аудиторії.

Історик долучився також до важливого багатотомного видавничого проєкту «Наукове товариство імені Шевченка. Енциклопедія» (станом на сьогодні опубліковано 4 томи (2012–2019 рр.))⁶¹. Проєкт

⁵⁶ Історичний атлас України. Найдавніше минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава) / керівник проєкту й автор-упорядник Ю. Лоза. Київ, 2010. 300 с. [тексти Войтовича Л. С. 142, 144, 148, 150, 154, 158, 164, 172, 174, 178–185, 192–193, 228, 230, 232, 234].

⁵⁷ Там само. С. 228, 230, 232, 234.

⁵⁸ Войтович Л. Часи старости Дмитра Детька і князя Любарта. *Історія Львова*. Львів, 2006. Т. 1. (1256–1772). С. 60–62; його ж. [з Я. Ісаєвичем] Перехідний час: 1349–1387. *Там само*. С. 63–71; його ж. Торгівля, ремесло, рільництво. *Історія Львова*. Львів, 2006. *Там само*. С. 87–92; його ж. Хроніка подій: війни, епідемії, пожежі. *Там само*. С. 103–109; його ж. Цехове та позацехове ремесло. *Там само*. С. 160–164; [з Я. Ісаєвичем] Повстання, війни, стихійні лиха. *Там само*. С. 213–223.

⁵⁹ Його ж. Торгівля і торговельні шляхи. *Історія української культури*. Київ, 2001. Т. 2. XIII – середина XVII ст. / відп. ред. Я. Ісаєвич. С. 81–92; його ж. Військо і військова організація. *Там само*. С. 93–108; Міста та міська обрядовість. *Там само*. С. 160–170; його ж. Державні утворення на українських і суміжних з ними землях та їхні правителі XIII – першої половини XVII ст. *Там само*. С. 809–818.

⁶⁰ Його ж. Галицько-Волинська держава. *Енциклопедія Львова*. Львів: Літопис, 2007. Т. 1. С. 479–481; його ж. Галицько-Волинський літопис. *Там само*. С. 481–483; його ж. Данило Романович. *Енциклопедія Львова*. Львів: Літопис, 2008. Т. 2. С. 14–15; його ж. Дмитро Дедько. *Там само*. С. 100–101; його ж. Кінга. *Енциклопедія Львова*. Львів: Літопис, 2010. Т. 3. С. 207–208; його ж. Констанція. *Там само*. С. 384; його ж. Лев Данилович. *Енциклопедія Львова*. Львів: Літопис, 2012. Т. 4. С. 37–40; його ж. Лев Юрійович. *Там само*. С. 40–41; його ж. Львівська земля. *Там само*. С. 275–276.

⁶¹ Наукове товариство імені Шевченка : енциклопедія / відповідальний редактор О. Купчинський; Наукове товариство ім. Шевченка, Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. Київ ; Львів ; Тернопіль : Наукове товариство ім. Шевченка, 2012. Т. 1 (2012). А-Бібл; Т. 2 (2014). Бібл-Вес; Т. 3 (2016). Вес-Глин; Т. 4 (2019). Глин-Даш.

ще триває і вже отримав схвальні відгуки наукової спільноти⁶². У 3-му томі містяться написані ним енциклопедичні статті, дотичні до історії та біограм ключових постатей Галицького та Галицько-Волинського князівств⁶³. Л. Войтович завжди наголошував, що енциклопедичні статті є дуже добрими компактними маркерами вивчення теми та певному етапі. В енциклопедичній статті, присвяченій Галицько-Волинському князівству, він зазначав: «...чимало питань з історії Галицько-Волинського князівства досі дискусійні. Найбільші дискусії тривають навколо проблеми коронації Данила Романовича, щодо окремих персоналій галицько-волинської еліти, проблем західної політики, церковної унії, а також навколо будівництва, архітектури та малярства. При цьому спостерігається тенденція маргіналізації історії Галицько-Волинського князівства, приниження її ключових осіб (особливо Романа Мстиславича та Лева Даниловича), применшення або ж ігнорування культурно-мистецьких здобутків»⁶⁴. Ще з 2012 р., а можливо, й раніше, вчений виношував проєкт енциклопедії Галицько-Волинського князівства, збирав авторський колектив, формував робочий план. Проєкт, на жаль, залишився незавершеним, а його ідея і напрацювання можуть бути доброю основою для учнів вченого та колег, які займаються цією проблематикою.

Також вчений не упускав з поля зору археологічний контекст вивчення теми, зіставляв його зі свідченнями писемних джерел і враховував напрацювання колег-археологів або долучався до їхніх

⁶² Ясь О. Наукове товариство імені Шевченка: енциклопедія. Т. 1–4. *Український історичний журнал*. Київ, 2021. Ч. 2. С. 196–198.

⁶³ Войтович Л. Володар Ростиславич. *Енциклопедія НТШ*. Київ; Львів; Тернопіль, 2016. Т. 3. С. 228–230; його ж. Володимир Василькович. *Там само*. С. 235; його ж. Володимир Всеволодович [Мономах]. *Там само*. С. 235–236; його ж. Володимир Святославич. *Там само*. С. 236–237; його ж. Володимир Ярославич. *Там само*. С. 237–238; його ж. Володимирко Володаревич. *Там само*. С. 238–239; його ж. Галицьке князівство. *Там само*. С. 377–382; його ж. Галицько-Волинське князівство [Галицько-Волинська держава]. *Там само*. С. 394–402.

⁶⁴ його ж. Галицько-Волинське князівство [Галицько-Волинська держава]. *Там само*. С. 398.

досліджень (Успенський собор в Крилосі⁶⁵, локалізація населених пунктів у Галицькій землі⁶⁶, розкопки в Холмі⁶⁷).

У доробку вченого представлені окремі публікації також про вплив монголів на галицькі терени⁶⁸.

Варто відзначити, що Л. Войтович завжди охоче підтримував ініціативи молодших колег-науковців, зокрема проєкт *Colloquia Russica*, який розпочався у 2010 р. з ініціативи історика, викладача Інституту історії Ягеллонського університету (Краків, Польща) Віталія Нагірного і реалізувався у серії конференцій, які об'єднали науковців, аспірантів та студентів з різних країн. Результатом конференцій стала також серія збірників з публікаціями виступів учасників та підсумками

⁶⁵ Войтович Л. Чи було зруйновано Успенський собор у Галичі 1241 року. *Успенський собор Галича: минуле, сучасне, майбутнє. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Галич, 14–15 грудня 2017 року*. Галич, 2017. С. 3–22; його ж. Коли було зруйновано Успенський собор у Галичі. *Галич. Збірник наукових праць*. Івано-Франківськ, 2018. Вип. 3. С. 107–118.

⁶⁶ Його ж. Землі галицьких князів: проблеми дослідження. *Археологічні дослідження Львівського університету*. 2012. Вип. 16. С. 137–161.

⁶⁷ Його ж. Загадкові контури королівського Холма. *Вісник Наукового Товариства ім. Шевченка*. Львів, 2013. Ч. 50. С. 56–59; його ж. Таємниці столиці короля Данила Романовича. *Наукові студії Історико-краєзнавчого музею м. Винники*. Львів; Винники, 2014. Вип. 7. *Культові та поховальні пам'ятки у Вісло-Дніпровському регіоні: проблеми інтерпретації*. С. 378–409; Dąbrowski D., Wojtowycz L. Analiza źródeł pisanych. Okres od XIII do 2. połowy XIV wieku. *Od Cerkwi katedralnej króla Daniela Romanowicza do Bazyliki Pw. Narodzenia NMP w Chelmie: wyniki badań interdyscyplinarnych sezonu 2013–2014* / redakcja naukowa: A. Buko, S. Gotub. Chelm: Muzeum Ziemi Chelmskiej im. Wiktora Ambroziewicza, 2016. S. 33–55.

⁶⁸ Його ж. Улус Ногая і Галицько-Волинське князівство. *Україна – Монголія: 800 років у контексті історії*. Київ, 2008. С. 71–78; його ж. Галицько-Волинське князівство і монгольські улуси у XIII столітті. *Наукові зошити Історичного факультету Львівського університету*. Львів, 2010. Вип. 11. С. 151–170; його ж. Війна з монголами на Волині у 1258–1260 роках. *Науковий Вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Історичні науки*. Луцьк, 2010. № 22. С. 9–13; його ж. Битва на Калці: деякі підсумки досліджень. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. Дрогобич, 2019. Вип. 21. С. 191–201; його ж. Галицько-Волинське князівство і королівство Русі та монголи. *Проблеми історії війн і військового мистецтва* / за ред. Л. В. Войтовича. Львів, 2019. Вип. 2. С. 45–146.

обговорень під час круглих столів. Участь дослідника у цих конференціях була регулярною і плідною⁶⁹.

Також професор Л. Войтович активно слідкував за діяльністю новоствореного *Центру медієвістичних студій* у Івано-Франківську під головуванням професора Мирослава Волощука та всіляко підтримував їхні ініціативи.

Неодноразово професор Л. Войтович долучався до наукових заходів, організованих у Галичі, зокрема, Національним заповідником «*Давній Галич*». Частина з виголошених доповідей знайшла відбиток у післяконференційних публікаціях⁷⁰.

У своїх публікаціях, як і під час усних бесід, в ході університетських лекцій і практичних занять професор завжди наголошував, що, дивлячись на будь-яку подію минулого, ми маємо пам'ятати про її ширші контексти. Вище було розглянуто міжнародний контекст, однак

⁶⁹ Voytovych L. Foreign policy of Galician and Volynian lands principalities in the second half of the 11th – 12th c., the round table discussion with prof. Marta Font and prof. Leontiy Voitovych. *Colloquia Russica*. Series 1. Krakow, 2012. Vol. 2. P. 253–258; Rus' in genealogical research, the round table discussion with prof. Jan Tęgowski, prof. Leontiy Voytovych, prof. Dariusz Dąbrowski. *Colloquia Russica*. Series 1. Kraków, 2013. Vol.3. *Rus' during the epoch of mongol invasions 1223–1480*. S. 256–269.

⁷⁰ Войтович Л. Кілька реплік з приводу дискусії навколо автентичності «Слова о полку Ігореве» та південних кордонів Галицького князівства. *Міжнародна наукова конференція «Християнська спадщина Галицько-Волинської держави: ціннісні орієнтири духовного поступу українського народу»*. Івано-Франківськ – Галич, 30 червня 2006 р.; його ж. Знову про дискусію з приводу автентичності «Слова о полку Ігореве». *«Слово о полку Ігореве» та його доба. Матеріали міжнародної науково – теоретичної конференції. Галич, 24 жовтня 2007 року*. Галич : Національний заповідник «Давній Галич», 2007. С. 17–33; його ж. Галицьке князівство на Нижньому Дунаї. Галич і Галицька земля в державотворчих процесах України. *Матеріали міжнародної наукової конференції. Галич, 10–11 жовтня 2008 р.* Галич, 2008. С. 3–18; його ж. Королівство Русі (Галицько-Волинська держава) XIII – XIV століть: конфлікти еліт. *Міжнародна наукова конференція «Між Константинополем, Києвом, Москвою, Сочавою та Римом: Галицька митрополія в 1303–1808 роках (греко-візантійська спадщина, києвохристиянська традиція та західні латинські впливи)»*. Львів – Галич, 4–6 жовтня 2013 р.; його ж. Останній злет Галицького князівства. *Галич і галицька земля. Матеріали міжнародної наукової конференції, Галич 30–31 жовтня 2014 року*. Галич : Національний заповідник «Давній Галич», 2014. С. 3–12.

не менш важливим залишається економічний та військовий контексти, які опиралися на географічне розташування і поклади корисних копалин, зокрема солі та болотної руди. «Галицька земля була багата покладами солі — тодішнього єдиного консерванта всіх харчових продуктів. Верхня течія Дністра була заповнена покладами болотної руди, яка служила сировиною для виплавлення сталі і виробництва зброї та інструментів. У цьому аспекті ця земля була багатшою за сусідні»⁷¹. В окремій публікації дослідник розвинув питання чорної металургії в Галицькій землі⁷². Зокрема, він звернув увагу на наявність окремої групи ремісників на Русі — майстрів з обробки чорних металів, серед яких присутні «домники (майстри з виплавлення сталі); ковали по залізу (майстри з виготовлення штаб)» та інші⁷³. Також Л. Войтович детально описав технологічний процес виплавлення сталі з болотної (озерної) руди, наголосив на наявності болотної руди, придатної для виготовлення місцевих мечів, у с. Харалуг на Волині (Корецький район Рівненської області) та на застосуванні місцевими майстрами «спеціальної технології, яка дозволяла змішувати метал гіршої якості з кращим для мінімізації недоліків першого», адже більшість штабів та мечів у регіоні були імпортного походження (скандинавського та рейнського)⁷⁴. Також вчений звернув увагу на поклади болотної руди вздовж верхньої та середньої течій р. Дністер, а також на топоніми, які вказують на обробку руди в поселеннях⁷⁵.

Вчений з особливою увагою ставився до військової історії (наприклад, підготував разом з Юрієм Овсінським три томи «*Історії війн і військового мистецтва*»⁷⁶, де у першому томі з-поміж іншого розглядає

⁷¹ Войтович Л. Землі галицьких князів: проблеми дослідження. *Археологічні дослідження Львівського університету*. 2012. Вип. 16. С. 137–138.

⁷² Його ж. Чорна металургія у Галицькій землі у IX–XIV століттях. *Наукові студії: Історико-краєзнавчий музей м. Винники. Інститут археології Жешівського університету*. Винники; Жешів; Львів, 2015. Вип. 8. *Давні майстерні та виробництво у Вісло-Дніпровському регіоні*. С. 298–310.

⁷³ Там само. С. 301.

⁷⁴ Там само. С. 303–304.

⁷⁵ Там само. С. 305–306.

⁷⁶ Войтович Л., Овсінський Ю. *Історія війн і військового мистецтва: у трьох томах*. Харків: Фоліо, 2017–2020.

військову справу Галицьких земель⁷⁷) і присвятив публікації цьому питанню в контексті Галицько-Волинського князівства⁷⁸.

Варто зауважити, що професор Л. Войтович був активним учасником дискусії стосовно автентичності «*Слова о полку Ігоревім*» як на численних конференціях⁷⁹, так і в публіка-

⁷⁷ Епоха вікінгів. Русь. Войтович Л., Овсінський Ю. *Історія війн і військового мистецтва*. Харків: Фоліо, 2017. Т. 1. *Від зачатків військової організації до професійних найманих армій (бл. 3060 р. до Христа — початок XVI ст.)*. С. 464–493.

⁷⁸ Войтович Л. Військове мистецтво Галицько-Волинської держави: князь Лев Данилович. *Вісник Національного Університету «Львівська політехніка»*. Львів, 2004. № 502. *Держава та армія*. С. 13–18; Його ж. Реформи армії князями Данилом Романовичем та Левом Даниловичем у середині XIII ст. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. Львів, 2006. № 571. *Держава та армія*. С. 89–93; його ж. Українсько-польська військово-політична співпраця у Княжій добі (XI–XV століття). *За свободу. Українсько-польський діалог та спроби порозуміння*. Колективна монографія. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2022. С. 5–51.

⁷⁹ «Келейний літописець» Дмитра Туптала і «Слово о полку Ігореве». *Міжнародна наукова конференція «Дмитро Туптало у світі українського бароко»*. Львів, 25–26 травня 2006 р.; Кілька реплік з приводу дискусії навколо автентичності «Слова о полку Ігореве» та південних кордонів Галицького князівства. *Міжнародна наукова конференція «Християнська спадщина Галицько-Волинської держави: ціннісні орієнтири духовного поступу українського народу»*. Івано-Франківськ; Галич, 30 червня 2006 р.; Археологія, мечі харалужні та нова полеміка довкола автентичності «Слова о полку Ігоревім». *Наукова конференція «День науки на історичному факультеті ДДПУ імені Івана Франка»*. Дрогобич, 23 березня 2007 р.; Пліснесько, «Дебра Кисаня» і проблема автентичності «Слова о полку Ігоревім» в світлі останніх публікацій. *Міжнародна конференція «Другі Ольжині читання»*. Пліснеськ, 14–15 червня 2007 р.; Знову про дискусію з приводу автентичності «Слова о полку Ігоревім». *Міжнародна науково-теоретична конференція «Слово о полку Ігоревім» та його доба (на посвяту Ярославі Осмомислу, князю галицькому)*. Галич, 24 жовтня 2007 р.; Нова дискусія з приводу автентичності «Слова о полку Ігореве». «*Слово о полку Ігоревім*» як пам'ятка української літератури (до 820-річчя написання твору). Львів, 6 грудня 2007 р.; Кілька зауваг до нової дискусії навколо «Слова о полку Ігоревім». *Міжнародна наукова конференція на пошану Михайла Рожка*. Львів; Тустань, 4–5 червня 2009 р.

ціях⁸⁰. Він схилився до підтримки автентичності цього епічного твору, наголошуючи на важливості історичних нюансів, які не могли, на його думку, бути відомі імовірному фальсифікатору пізнішого часу («мечі харалужні», будова «латинських» шоломів, назви місцевостей поблизу Пліснеська (н.п. «Дебра Кисаня») і т. д.).

Л. Войтович охоче популяризував теми, якими займався, у публіцистичних статтях та інтерв'ю⁸¹. Також він з особливою увагою

⁸⁰ Войтович Л. Кілька реплік з приводу дискусії про автентичність «Слова о полку Ігоревім». *Україна в Центрально-Східній Європі*. Київ, 2006. Вип. 6. С. 595–605; його ж. Знову про дискусію з приводу автентичності «Слова о полку Ігореве». *«Слово о полку Ігореве» та його доба. Матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції. Галич, 24 жовтня 2007 року*. Галич, 2007. С. 17–33; його ж. «Келійний літописець» Дмитра Туптала та «Слово о полку Ігоревім». *Львівська медієвістика*. Львів, 2007. Вип. 1; його ж. Дмитро Туптало у світлі українського бароко. С. 187–197; Пліснеськ, «Дебра Кисаня» і проблема автентичності «Слова о полку Ігоревім». *Другі «Ольжині читання»*. Львів, 2007. С. 74–78; його ж. Знову про дискусію з приводу автентичності «Слова о полку Ігоревім» та стосовно його авторів. *Записки Наукового Товариства ім. Шевченка*. Т. 256. Львів, 2008. С. 32–49; його ж. Кілька зауваг до нової дискусії навколо «Слова о полку Ігоревім». *Фортеця. Збірник заповідника «Тустань»: на пошану Михайла Рожка*. Львів, 2009. С. 40–56; [Рецензія.] Чернов Андрей. *Хроніки изнаочного времени. «Слово о полку Ігореве» и его окрестности*. Санкт-Петербург, 2006. 480 с., 58 илл. *Записки НТШ*. Т. 260, кн. 2. Львів, 2010. С. 463–467; його ж. Нова дискусія з приводу автентичності «Слова о полку Ігоревім». *«Слово о полку Ігоревім» як пам'ятка української літератури (до 820-річчя написання твору)*. Львів; Дрогобич, 2011. С. 52–71; його ж. К дискусії о подлинности «Слова о полку Ігореве» и его авторах. *Rossica Antiqua. Исследования и материалы*. 2011. № 1(3). С. 43–59.

⁸¹ Войтович Л. Хто такі карпатські хорвати? *Громада*. Миколаїв, 2005. 20.08, 27.08, 30.08, 2.09, 6.09, 9.09, 13.09; його ж. Галицько-Волинська держава: князівство чи королівство? [інтерв'ю дане Зіновію Партиці]. *День*. Київ. № 78–79 (4925–4926). (2017. 12–13.05); № 83–84 (4930–4931). (2017. 19–20.05); його ж. «Третій стан» Королівства Руського: історична доля, повсякденне життя, вірування [інтерв'ю дане З. Партиці]. *День*. Київ. № 202–203 (5049–5050). (2017. 10–11.11); № 207–208 (5055–5056). (2017. 17–18); його ж. Друзі, вороги чи сусіди? Українсько-угорські відносини (історичний аспект) [інтерв'ю дане Зіновію Партиці]. *День*. Київ. № 235–236 (5559–5560). (2019. 20–21.12); його ж. Чи зникло королівство Русі? Держава Романовичів після смерті Данила. *125 випуск «Без брому» з Віталієм Ляскою від 11 грудня 2022 р.* Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=QsEalf4JCZw>

ставився до краєзнавчої тематики, зокрема рідної Миколаївщини на Львівщині⁸². Також він охоче відгукувався на ініціативи молодших колег щодо інтерв'ю, в яких розповідав про «наукову кухню» історичних досліджень⁸³. В останньому інтерв'ю в рамках програми *Без брому* з Віталієм Ляскою він вкотре розвіював міфи, пов'язані з постатями короля Данила Романовича та князя Лева Даниловича, пояснював політичні та військові нюанси доби. Також вчений робив спроби зацікавити минулим і через історію кухні, зокрема кулінарні вподобання середньовічних галицьких еліт⁸⁴. Як він зауважував, для носіння захисного лицарського обладунку (вага коливалася в діапазоні 15–32 кг) потрібні були не лише постійні тренування, але й збалансоване, поживне харчування, зокрема білкове (м'ясо, риба), тому надзвичайну популярність серед тогочасних еліт мало полювання⁸⁵.

Передчасна смерть вченого 7 лютого 2023 р. стала величезною втратою для української спільноти істориків-медієвістів, а також залишила відкритими для нової генерації істориків низку питань минулого України. Безцінним дороговказом для майбутніх дослідників є наукова спадщина вченого, яка є надійною опорою в подальших дослідженнях, інтерпретаціях, постановці нових запитань та популяризації результатів в Україні та на міжнародних наукових майданчиках.

⁸² Войтович Л. Над Верхнім Дністром і Стриєм: наші землі у XII–XIII ст. *Громада*. Миколаїв, 2011. 13.09; 16.09; 20.09; 23.09; 27.09.

⁸³ Ільницький Д., Паршин І. Леонтій Войтович: інтелектуальна біографія. Інститут українознавства ім. І. П. Крип'якевича НАНУ. 21.04.2016 р. Режим доступу: <https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/news/news/?newsid=626&fbclid=IwAR20RxCLdFL3t2QiPXDR8YxGS0PBRN6UVsbxgD40TBsXaviF12qKtT1FpAc>

⁸⁴ Войтович Л. Як харчувалася галицька еліта у XI–XIV століттях. *Ї. Незалежний культурологічний часопис*. Львів, 2013. Ч. 73. С. 32–37; його ж. Як харчувалася галицька еліта в XI–XIV століттях. Лильо І. *Львівська кухня*. Харків: Фоліо, 2019. С. 129–134.

⁸⁵ Там само. С. 129–130.

Ivanna Papa (Lviv, Ukraine)

**The scientific legacy of Leontii Voitovych:
a review of the studios on the history of Halych,
Halych and Halych – Volyn Principalities**

The article explores the scientific legacy of Lviv historian, medievalist, and genealogist, Professor Leontii Viktorovych Voitovych (16.05.1951 – 07.02.2023). First and foremost, the emphasis is placed on the works of the scholar related to the history of Halych, the Halych Principality, and the Halych-Volyn Principality. The aim of the article is to examine the contribution of scientific research to the development of modern Ukrainian historiography. Professor L. Voytovych addressed a diverse range of issues in his works, including international relations (with neighboring regions), genealogical connections of representatives of Galician dynasties with the Rurik dynasty (Rostislavovids and Romanids) and contemporary ruling dynasties of Central-Eastern Europe and Byzantium, historical-genealogical portraits of significant representatives of Galician dynasties, economy and trade, military affairs and leisure, and the interpretation of contemporary archaeological findings. In the scientist's oeuvre, there are also scientific-popular publications aimed at a wider audience to promote these issues and medieval Ukrainian history as a whole. The review of the scientist's works allows not only to assess the state of research on certain issues but also to understand the prospects for further research, setting new research tasks.

Key words: *Halych, Halych Principality, Halych-Volyn Principality, Ukrainian historiography, Leontii Voitovych.*

REFERENCES

Zubashevskiy N., Kozlovskiy S. (2011). Bibliografiia Leontii Voitovycha. *Actes testantibus. Yuvileinyi zbirnyk na poshanu Leontii Voitovycha / Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv. Vyp. 20. S.30–54 [in Ukrainian].

Illytskyi D., Parshyn I. (2016). Leontii Voitovykh: intelektualna biohrafia. Instytut ukraїnoznavstva im. I. P. Kryp'iakevycha NANU. 21.04.2016 r. Rezhym dostupu: <https://www.institut-ukr.lviv.ua/uk/news/news/?newsid=626&fbclid=IwAR2ORxCLdFL3t2QiPXDR8YxGSOPBRN6UVsbxgD40TBsXaviF12qKtT1FpAc>

Lytvyn M. (2011). Leontii Voitovykh: virnyi lytsar muzy Klio. *Actes testantibus. Yuvileinyi zbirnyk na poshanu Leontii Voitovycha / Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv. Vyp. 20. S. 5–14 [in Ukrainian].

Parshyn I. (2016). *Leontii Voitovykh. Publikatsii 1975–2016 rokiv*. Lviv [in Ukrainian].

Parshyn I. (2021). Leontii Voitovykh: «Ne zaplachu strazhdanniu y horiu myta»; Naukovi pratsi Leontii Voitovycha. Voitovykh L. *Kniazha doba na Rusi (837–1492)*. T. 1. *Stanovlennia imperii Rus (837–1054)*. Lviv: Instytut ukraїnoznavstva im. I. Kryp'iakevycha NAN Ukrainy. S. 7–60 [in Ukrainian].

Soliar I., Voloshchuk M., Batrak L., Kashchuk O., Kozlovskiy S., Ovsynskiy Yu., Faida O. (2023). In memoriam. Voitovykh Leontii Viktorovykh. *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal*. № 2 (569). S. 236–244 [in Ukrainian].

Tseluiko O. (2011). Leontii Voitovykh: u sprazi hynu bilia vodohraiu. *Halytsko-volynski etudy*. Bila Tserkva. S. 5–9 [in Ukrainian].

Shchodra O. (2011). Istorychni doslidzhennia Leontii Voitovycha. *Actes testantibus. Yuvileinyi zbirnyk na poshanu Leontii Voitovycha / Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv, 2011. Vyp. 20. S.15–29;

List publications of professor Leontiy Voytovych (by cronology)

Voytovych L. (1990). Henealohiia dynastii Riurykovykhiv / AN URSR, Arkheohrafichna komisiia, In-t istorii, In-t suspilnykh nauk / vidp. red. Ya. D. Isaievych. Kyiv, 1990 [in Ukrainian].

Rev.: Kameniar (Lviv), 1992, 12.02 [in Ukrainian].

Voytovych L. (1991). Zoria kniazia Romana. *Litopys Chervonoi Kalyny*. № 2. S. 32–35 [in Ukrainian].

Voytovych L. (1991). Halytskyi kniaz Lev Danylovych i yoho potomstvo. *Kyiv*. № 4. S. 157–158 [in Ukrainian].

Voytovych L. (1992). Henealohiia dynastii Riurykovykhiv i Hedyminovykhiv / vidp. red. Ya. D. Isaievych. Kyiv [in Ukrainian].

Review: Sribna zemlia (Uzhhorod), 1993, № 36(49); Nezavysymost (Kyev), 1993, 8.12[in Ukrainian].

Voytovych L. (1993). Slidamy bilykh khorvativ. *Litopys Chervonoi Kalyny*. № 5–6. S. 2–10, 57 [in Ukrainian].

Voytovych L. (1994). Udilni kniazivstva Riurykovykhiv i Hedyminovykhiv u XII–XVI st. Istoryko-henealohichne doslidzhennia. Dysertatsiia na zdobuttia nauk. stupenia kandydata istorychnykh nauk / NAN Ukrainy, In-t ukraїnoznavstva im. I. Kryp'iakevycha. Lviv [in Ukrainian].

Voytovych L. (1995). Udilni kniazivstva na ukraїnskykh zemliakh u druhii polovyni XII – XV st. *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist / NAN Ukrainy, In-t ukraїnoznavstva im. I. Kryp'iakevycha*. Vyp. 2. Lviv. S. 33–43 [in Ukrainian].

Voytovych L. (1995). The role of Gediminovich in the struggle of the Ukrainian principalities in the 14th-15th centuries. *IV International conference «The Great Duchy of Lithuania and its heritage». Trakai (Lithuania), 1994, September 11–14.* Vilnius. P. 21–24 [in English].

Voytovych L. (1996). Udilni kniazivstva Riurykovychiv i Hedyminovychiv u XII–XVI st. / NAN Ukrainy, In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha. Lviv [in Ukrainian].

Review: *Lithuania*. 1997. № 3.

Voytovych L. (1996). Udilni kniazivstva Riurykovychiv i Hedyminovychiv u XII–XVI st. [Tablytsi] / NAN Ukrainy, In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha. Lviv. [50 tabl.] [in Ukrainian].

Voytovych L. (1998). «Bili khorvaty» chy «karpatski khorvaty» *Mykolaivshchyna. Zbirnyk naukovykh prats* / In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha. Lviv. T. 1. S. 49–79 [in Ukrainian].

Voytovych L. (1999). Bytva pid Peremyshelem u 1099 r. *Ukrainskyi almanakh. 1999 rik* / vidp. red. S. Zabrovarnyi. Warszawa. S. 105–110 [in Ukrainian].

Voytovych L. (1999). Kniazivska verstva v Halytskii zemli. *IV Mizhnarodnyi konhres ukrainistiv. Odesa, 26–29 serpnia 1999 r. Dopovid i ta povidomlennia* / MAU, NAN Ukrainy, Odeskyi derzhavnyy universytet im. I. I. Mechnikova. Istoriiia. Odesa. Ch.1. *Vid davnykh chasiv do pochatku XX st.* S. 79–86 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2000). Kniazivski dynastii Skhidnoi Yevropy (kinets IX – pochatok XVI st.). Sklad, suspilna i politychna rol. Istoryko-henealohichne doslidzhennia / NAN Ukrainy, In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha. Lviv [in Ukrainian].

Review: Antonovych O. (2000). *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. T. 240. S. 702–706; *Narodoznavchi zoshyty*. № 4. Lviv; Lytvyn M. (2001, 11–12.05). Za vilnu Ukrainu. Lviv; Sahajdaczna N. (2002). *Biuletyn ukrainoznavczy*. № 8. S. 293–297; Stefaniv V. (2004). *Henealohichni zapysky Ukrainського heraldychnoho tovarystva*. Vyp. 4. Lviv. S. 107–108; Maiorov A. V. (2004). *Vestnyk Udmurtskoho universyteta. Seriya Istoriiia*. № 3. S. 239–244; Maiorov A. V. (2005). *Vestnyk Sankt-Peterburhskoho unyversyteta. Seriya 2. Istoriiia*. Vyp. 1. S. 173–177; Maiorov A. V. (2007). Vostochnaya Evropa IX–XVI vv. v svete noveishykh istoryko-henealohycheskykh issledovaniy. *Kniazha doba. Istoriiia i kultura*. Vyp. 1. Lviv. S. 305–313.

Voytovych L. (2001). Roman Mstyslavych i utvorennia Halytsko-Volynskoho kniazivstva. *Halychyna i Volyn v dobu serednovichchia. Do 800-richchia z dnia narodzhennia Danyla Halytskoho* / NAN Ukrainy, In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha. Istorychni ta kulturolohichni studii. Lviv. Vyp. 3. S. 13–30 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). Yurii Lvovych ta yoho polityka. *Halychyna i Volyn v dobu serednovichchia. Do 800-richchia z dnia narodzhennia Danyla Halytskoho* / NAN Ukrainy, In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha. Istorychni ta kulturolohichni studii. Lviv. Vyp. 3. S. 70–78 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). Kniazivstva karpatskykh khorvativ. *Etnohenez ta rannia istoriiia slovia: novi naukovy kontseptsii na zlami tysiacholit. Materialy Mizhnarodnoi naukovoï arkheolohichnoi konferentsii*. Lviv, 30–31 bereznia 2001 r. *Lvivskyi nats. un-t im. I. Franka*. Lviv. S. 195–210 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). Torhivlia i torhovelni shliakhy. *Istoriiia ukrainskoi kultury*. Kyiv. T. 2. *XIII – seredyna XVII st.* / vidp. red. Ya. Isaievych. S. 81–92 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). Viisko i viiskova orhanizatsiia. *Istoriiia ukrainskoi kultury*. Kyiv. T. 2. *XIII – seredyna XVII st.* / vidp. red. Ya. Isaievych. S. 93–108 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). Mista ta miska obriadovist *Istoriiia ukrainskoi kultury*. Kyiv. T. 2. *XIII – seredyna XVII st.* / vidp. red. Ya. Isaievych. S. 160–170 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). Derzhavni utvorennia na ukrainskykh i sumizhnykh z nymy zemliakh ta yikhni pravyteli XIII – pershoi polovyny XVII st. *Istoriia ukrainskoi kultury*. Kyiv. T. 2. XIII – seredyna XVII st. / vidp. red. Ya. Isaievych. S. 809–818 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). Danylo Halytskyi. Zahadky i problemy. *Halytska brama*. № 9–10. *Korol Danylo ta yoho syn Lev*. S. 12–16 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2001). «Cherviany» u pratsiakh I. Krypiakevycha (Do pytannia pro pochatok derzhavnosti). *Ukraina: kulturna spadshyna, natsionalna svidomist, derzhavnist / NAN Ukrainy*, In-t im. I. Krypiakevycha. Lviv. T. 8: *Ivan Krypiakevych u rodynnii tradytsii, nautsi, suspilstvi*. S. 818–822 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2002). Shche odna zahadka henealogii Romanovychiv: Chy isnuvala koroleva Mariia Lvivna? *A sie yeho sriebro: Zbirnyk prats na poshanu chlena-korespondenta NAN Ukrainy Mykoly Fedorovycha Kotliara z nahody yoho 70-richchia*. Kyiv, 2002. S. 161–164 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2002). Druha halytska dynastiia. Zahadky i problemy doslidzhen. *Pamiat stolit*. Kyiv. № 5. S. 35–48 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2002). Druha halytska dynastiia. Zahadky i problemy. *Seminarii «Kniazhi chasy»*. Lviv. S. 2–6 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2003). Korol Danylo Romanovych. Zahadky i problemy. *Korol Danylo Romanovych i yoho mistse v ukrainskii istorii / Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka, Lvivske viddilennia Instytutu ukrainskoi arkheohrafii ta dzhereloznavstva imeni M. S. Hrushevskoho NAN Ukrainy, Hromadskiy komitet dlia vidznachennia 800-litnoho yuvileiu korolia Danyla*. Lviv. S. 24–29 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2003). Korolivstvo Rusi: realnist i mify. *Drohobyskyi kraieznavchyi zbirnyk*. Drohobych. Vyp.7. S. 63–71 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2004). De bula stolytsia Leva Danylovycha? (Dzhereloznavchyi aspekt problemy). *Do dzherel. Zbirnyk naukovykh prats na poshanu Oleha Kupchynskoho z nahody yoho 70-richchia*. Kyiv; Lviv. T. 1. S. 712–720 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2004). Karpatski khorvaty v etnopolitychnomu rozvytku Tsentralno-Skhidnoi Yevropy rannoho serednovichchia. *Ukraina v Tsentralno-Skhidnii Yevropi (z naidavnishykh chasiv do XVIII st.)*. Kyiv. Vyp. 4. S. 105–132 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2004). «Bili» khorvaty chy «karpatski» khorvaty? Prodovzhennia diskusii. *Drohobyskyi kraieznavchyi zbirnyk*. Drohobych. Vyp. 8. S. 38–45 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2004). Viiskove mystetstvo Halytsko-Volynskoi derzhavy: kniaz Lev Danylovych. *Visnyk Natsionalnoho Universytetu «Lvivska politehnika»*. Lviv. № 502. *Derzhava ta armii*. S. 13–18 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2004). Zahadka korolevy Marii Lvivny. *Henealohichni zapysky Ukrainskoho heraldychnoho tovarystva*. Lviv. Vyp. 4. S. 7–10 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2004). Karpatskye khorvaty. *Vestnyk Sankt-Peterburhskoho unyversyteta. Seryia 2. Istoriia*. Vyp. 1. S. 133–146 [in Russian].

Voytovych L. (2005). Shtrykhy do portretu kniazia Leva Danylovycha. *Ukraina v Tsentralno-Skhidnii Yevropi (z naidavnishykh chasiv do XVIII st.)*. Kyiv. Vyp. 5. S. 143–156 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2005). Khto taki karpatski khorvaty? *Hromada*. Mykolaiv. 2005. 20.08, 27.08, 30.08, 2.09, 6.09, 9.09, 13.09 [in Ukrainian]. *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*

Voytovych L. (2006). Kniazha doba na Rusi: portrety elity. Bila Tserkva [in Ukrainian].

Review: Holovko O. (2006). *Visnyk Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Ch. 37. S. 50–51; Bodrukhyn V. M., Mykhailiuk V. P. (2007) *Istorychni zapysky. Zbirnyk naukovykh prats. Skhidnoukrainskyi natsionalnyi universytet imeni Volodymyra Dalia*. Luhansk. Vyp. 15. S. 214–

215; Ovsynskyi Yu. (2007). *Ukraina v Tsentralno-Skhidnii Yevropi (z naidavnishykh chasiv do kintsia XVIII st.)*. Vyp. 7. Kyiv. S. 394–398; Petryk A. (2008). *Drohobyt'skyi kraieznavchyi zbirnyk*. Vyp. 11–12. Drohobych. S. 665–668 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Vostochnoe Prykarpatiie vo vtoroi polovine I tys. n. e. Nachalnye etapy formirovaniya hosudarstvennosti. *Rossica Antiqua. Issledovaniya i materialy*. Sankt-Peterburh. S. 6–39 [in Russian].

Voytovych L. (2006). Kordony Halytsko-Volynskoi derzhavy: problemy ta diskusii. *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. 2006. T. 252. S. 187–205 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Chasy starosty Dmytra Detka i kniazia Liubarta. *Istoriia Lvova*. Lviv. T. 1. (1256–1772). S. 60–62 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). [z Ya. Isaievychem] Perekhidnyi chas: 1349–1387. *Istoriia Lvova*. Lviv. T. 1. (1256–1772). S. 63–71 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Torhivlia, remeslo, rilnytstvo. *Istoriia Lvova*. Lviv. T. 1. (1256–1772). S. 87–92 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Khronika podii: viiny, epidemii, pozhezhi. *Istoriia Lvova*. Lviv. T. 1. (1256–1772). S. 103–109 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Tsekhove ta pozatsekhove remeslo. *Istoriia Lvova*. Lviv. T. 1. (1256–1772). S. 160–164 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). [z Ya. Isaievychem] Povstannia, viiny, stykhiini lykha. *Istoriia Lvova*. Lviv. T. 1. (1256–1772). S. 213–223 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Reformy armii kniaziamy Danylom Romanovychem ta Levom Danylovychem u seredyni XIII st. *Visnyk natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika»*. Lviv. № 571. *Derzhava ta armii*. S. 89–93 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Kniaz Lev Yuriiovych: sprobha portreta. *Drohobyt'skyi kraieznavchyi zbirnyk*. Drohobych. Vyp. 10. S. 127–131 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Kniaz Ivan Byrladnyk: zahadka pokhodzhennia. *Henealohichni zapysky Ukrainskoho heraldychnoho tovarystva*. Lviv. Vyp. 5. S. 7–15 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Korol Danylo Romanovych: zahadky i problemy. *Zasnovnyk Lvova korol Danylo ta Ukrainska derzhava v XIII stolitti*. Lviv, 2006. S. 34–49 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Soiuz Halytskykh Romanovychiv z Avstriieiu ta Chekhiieiu u XIII st. *Problemy slovianoznavstva*. Vyp. 56. S. 47–56 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006). Kilka replik z pryvodu diskusii pro avtentychnist «Slova o polku Ihorevim». *Ukraina v Tsentralno-Skhidnii Yevropi*. Kyiv. Vyp. 6. S. 595–605 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2006–2007). Kniaz Lev Danylovych – polkovodets i polityk. *Confraternitas. Yuvileinyi zbirnyk na poshanu Yaroslava Isaievycha / Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv. Vyp. 15. S. 115–124 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2007). Maty korolia Danyla (zauvazhennia na poliakh monohrafii D. Dombrovskoho). *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 1. S. 45–58 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2007). Vazhlyve doslidzhennia z istorii Ukrainy XII–XIV st. *Kniazha doba. Istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 1. S. 325–330 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2007). Korol Danylo Romanovych. *Henealohichni zapysky Ukrainskoho heraldychnoho tovarystva*. Lviv. Vyp. 6. S. 7–44 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2007). Korol Danylo Romanovych: Zahadky ta diskusii. *Terra cossacorum: studii z davnoi i novoi istorii Ukrainy. Naukovyi zbirnyk na poshanu doktora istorychnykh nauk profesora Valerii Stepankova*. Kyiv. S. 383–403 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2007). Pravliacha elita Kniazhoi doby. *Volyn*. Ch. 8. S. 15–68 [in Ukrainian].

- Voytovych L. (2007). Halytsko-Volynska derzhava. *Entsyklopediia Lvova*. Lviv. T. 1. S. 479–481 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2007). Halytsko-Volynskiy litopys. *Entsyklopediia Lvova*. Lviv. T. 1. S. 481–483 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2007). Halytsko-Volynska derzhava i Korolivstvo Rusi: Realnist i mify. *Osmyslennia spadshchyny davnoi Rusi: Halytsko-Volynske kniazivstvo v istoriohrafii*. Lviv. S. 8–10 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2007). Suchasna nauka pro problemy Serednovichnoi Ukrainy (zauvahy providnykh ukrainskykh istorykiv). *Istoriia v shkolakh Ukrainy. Naukovo-metodychnyi zhurnal*. Kyiv. № 9–10. S. 34 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2007). Znovu pro diskusiiu z pryvodu avtentychnosti «Slova o polku Ihoreve». «Slovo o polku Ihoreve» ta yoho doba. *Materialy mizhnarodnoi naukovo-teoretychnoi konferentsii. Halych, 24 zhovtnia 2007 roku*. Halych. S. 17–33 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2007). «Keliinyi ditopysets» Dmytra Tuptala ta «Slovo o polku Ihorevim». *Lvivska mediievistyka*. Lviv. Vyp. 1. *Dmytro Tuptalo u svitli ukrainskoho baroko*. S. 187–197 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2007). Plisnesk, «Debra Kysania» i problema avtentychnosti «Slova o polku Ihorevim». *Druhi «Olzhyni chytannia»*. Lviv. S. 74–78 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Znovu pro diskusiiu z pryvodu avtentychnosti «Slova o polku Ihorevim» ta stosovno yoho avtoriv. *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. T. 256. Lviv. S. 32–49 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Voytovych L., Tseluiko O. Pravliachi dynastii Yevropy. Bila Tserkva [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Kniaz Ivan Byrladnyk: zahadkova postat. *Drohobytskyi kraieznavchyyi zbirnyk*. Vyp. 11–12. Drohobych. S. 51–62 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Ulus Nohaia i Halytsko-Volynske kniazivstvo. *Ukraina – Monholiia: 800 rokiv u konteksti istorii*. Kyiv. S. 71–78 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Roman Mstyslavovych. *Volyn*. Lutsk. Ch. 9. S. 21–46 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Zahadky rannoi istorii Lvova. *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv. T. 16. *Yuvileinyi zbirnyk na poshanu Ivana Patera*. Lviv. S. 42–51 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Soiuz Vizantii ta Halytsko-Volynskoi derzhavy za Anheliv. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 2. S. 30–39 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Korol Danylo Romanovych: polityk i polkovodets. *Doba korolia Danyla v nautsi, mystetstvi, literaturi*. Lviv. S. 22–97 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Korol Danylo Romanovych ta istoriia Halytsko-Volynskoi derzhavy v doslidzhenniakh Instytutu ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy. *Doba korolia Danyla v nautsi, mystetstvi, literaturi*. Lviv. S. 98–119 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Halytske kniazivstvo na Nyzhnomu Dunai. Halych i Halytska zemlia v derzhavotvorchkykh protsesakh Ukrainy. *Materialy mizhnarodnoi naukovo konferentsii. Halych, 10–11 zhovtnia 2008*. Halych. S. 3–18 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Korolivstvo Rusi: fakty i mify. *Drohychunъ 1253. Materialy mizhnarodnoi naukovo konferentsii z nahody 755-i richnytsi koronatsii Danyla Romanovycha*. Ivano-Frankivsk. S. 4–17 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2008). Danylo Romanovych. *Entsyklopediia Lvova*. Lviv, T. 2. S. 14–15 [in Ukrainian].

- Voytovych L. (2008). Dmytro Dedko. *Entsyklopediia Lvova*. Lviv, T. 2. S. 100–101 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Kilka zauvah do novoi dyskusii navkolo «Slova o polku Ihorevim». *Fortetsia. Zbirnyk zapovidnyka «Tustan»: na poshanu Mykhaila Rozhka*. Lviv. S. 40–56 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Persha halytska dynastiia. *Henealohichni zapysky*. Lviv. Vyp. 7. S. 1–25 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Ostannia emihratsiia korolia Danyla Romanovycha. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Istorychni nauky*. Lutsk. № 13. S. 89–96 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Zahadkovyi «vysokorodovytyi shliakhetnyi kniaz Chervonoi Rusi». *Drohobyt'skyi kraieznavchyi zbirnyk*. Drohobych. Vyp. 13. S. 24–32 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Peredmov. Paslavskiy I. *Ukrainskyi epizod Pershoho Lionskoho soboru (1245 r.). Doslidzhennia z istorii yevropeiskoi polityky Romanovychiv*. Lviv. S. 5–7 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Soiuz Vizantii ta Halytsko-Volynskoi derzhavy za Anheliv. *Drynovskiy zbirnyk*. Kharkiv; Sofiia. T. 3. S. 376–385 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Borotba Liubarta-Dmytra Hedyminovycha za vidnovlennia Halytsko-Volynskoi derzhavy. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Istorychni nauky*. Lutsk. № 22. S. 120–127 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2009). Zahadochnyi vysokorodnyi blahorodnyi kniaz Chervonnoi Rusi. *Henealohycheskyi vestnyk*. Sankt-Peterburh. Vyp. 36. S. 51–60 [in Russian].
- Voytovych L. (2010). Polshcha. Mazoviia, Lytva ta Uhorshchyna u borotbi za spadshchynu Romanovychiv. *Problemy slovianoznavstva*. Lviv. Vyp. 59. S. 52–66 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). Prykarpattia v druhii polovyni I tysiacholittia n. e.: naidavnishi kniazivstva. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriia Istorychna*. Lviv. Vyp. 45. S. 13–54 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). Halytskaia zemlia y Vyzantyya v XI–XIV vv. *Kondakovskye chtenyia*. Belhorod. T. 3. S. 255–280 [in Russian].
- Voytovych L. (2010). Tevtonskiy Orden u politytsi Halytsko-Volynskoho kniazivstva. *Ukrainskyi Istorychnyi Zhurnal*. № 6. S. 4–17 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). Viina z monholamy na Volyni u 1258–1260 rokakh. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Istorychni nauky*. Lutsk. № 22. S. 9–13 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). Halytsko-bolharski vidnosyny u pershii tretyni XIII stolittia. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 3. S. 201–212 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). Halytsko-Volynska derzhava v publikatsiiakh zbirnykiv ostannikh rokiv. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 3. S. 365–371 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). Halytsko-Volynske kniazivstvo i monhol'ski ulusy u XIII stolitti. *Naukovi zoshyty Istorychnoho fakultetu Lvivskoho universytetu*. Lviv. Vyp. 11. S. 151–170 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). [Retsenziia.] Chernov Andrei. Khronyky iznanochnoho vremeny. «Slovo o polku Yhoreve» i eho okrestnosti. Sankt-Peterburh, 2006. 480 s., 58 ill. *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. T. 260, kn. 2. Lviv. S. 463–467 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2010). [Teksty]. Istorychnyi atlas Ukrainy. Naidavnishe mynule. Rus (Kyivska derzhava, Halytsko-Volynska derzhava) / kerivnyk proektu y avtor-uporiadnyk Yurii Loza. Kyiv.

S.142, 144, 148, 150, 154, 158, 164, 172, 174, 178–185, 192–193, 228, 230, 232, 234 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2010). Vostochnoie Prykarpacie vo vtoroi polovine I tys. n. э. Nachalnye etapy formirovaniya hosudarstvennosti. *Rusyn*. Kyshynev. № 3(21). S. 5–49, 159–169.

Voytovych L. (2010). Konstantsiia. *Entsyklopediia Lvova*. Lviv. T. 3. S. 384 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2010). Kniaz Roman Mstyslavych. *Hromada*. Mykolaiv. 16.03; 19.03; 23.03; 26.03; 2.04; 10.04; 13.04; 16.04; 20.04; 23.04; 27.04; 30.04; 7.05; 12.05; 14.05; 18.05 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Halytsko-volynski etiudy. Bila Tserkva [in Ukrainian].

Rev.: Shchodra O. M. Leontii Voitovych. Halytsko-Volynski etiudy. Bila Tserkva, 2011. 477 s. *Rossica Antiqua. Issledovaniya i materialy*. Sankt-Peterburh, 2012. T.1(5). S.152–161 [in Russian].

Voytovych L. (2011). Ostanni roky korolia Danyla Romanovycha. *Visnyk Lvivskoi komertsiinnoi akademii. Seriiia humanitarnykh nauk*. Lviv. Vyp. 10. Yuvileinyi zbirnyk na poshanu Stepana Heleia. S. 100–106 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Vikinhy v Halytskomu i Volynskomu rehionakh. Problemy arkheolohichnykh doslidzhen. *Naukovi studii. Istoryko-kraieznavchyyi muzei m. Vynnyky*. Lviv. Vyp. 4. S. 80–117 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Peredmova. Maiorov O. *Halytsko-volynskyyi kniaz Roman Mstyslavych volodar, voin, dyploamat*. Bila Tserkva. T. 1. *Do vyvchennia dzherel z istorii vnutrishnoi ta zovnishnoi polityky*. S. 7–12 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Halytska zemlia i Vizantiia u XI–XIV stolittiakh. *Drohobytskyi kraieznavchyyi zbirnyk*. Drohobych. Vyp. 14–15. S. 37–60 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Mizh verkhnim Dnistrom i Karpatamy: domen halytskykh kniaziv u XII–XIII stolittiakh. *Pamiatky Tustani v konteksti osvoienntia Ukrainskykh Karpat u doistorychnu dobu ta v serednovichchi*. Lviv; Tustan. S. 38–39 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Polskyyi korol Kazymyr III i borotba za spadshchynu Romanovychiv. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia istorychna*. Lviv. Vyp. 46. S. 2–26 [in Ukrainian].

Wojtowycz L. (2011). Ruś halicka a Bizancjum w XI–XIV w.: wybrane problemy. *Zeszyte Naukowe Uniwersytetu Jagiełłńskiego. Prace Historyczne*. Kraków. T. 138. S. 41–64 [in Polish].

Wojtowycz L. (2011). Walka o spadek po Romanowiczach a król polski Kazimierz III Wielki. *Kazimierz Wielki i jego państwo. W siedemsetną rocznicę urodzin ostatniego Piasta na tronie polskim* / pod red. Jacka Maciejewskiego i Tomasza Nowakowskiego. Bydgoszcz. S. 47–66 [in Polish].

Wojtowycz L. (2011). Ruś a Bizancjum w XI–XIII wieku. *Colloquia Rusica*. Kraków. T. 1. *Ruś średniowieczna a sąsiedzi (IX – połowa XIII wieku)*. S. 131–136 [in Polish].

Voytovych L. (2011). Galician Ruthenia and Byzantium in 11–13th century: selected issues *Colloquia Rusica*. Kraków. T. 1. *Ruś średniowieczna a sąsiedzi (IX – połowa XIII wieku)*. P. 137–140 [in English].

Voytovych L. (2011). Hranitsy Halytsko-Volynskoho hosudarstva. *Rusyn. Mezhdunarodnyi istorycheskyy zhurnal* / otv. red. S. H. Suliak. Kyshynev. № 3 (25). S. 5–26 [in Russian].

Voytovych L. (2011). Lev Danylovych i zahadky «avstriyskoho uzla» (1272–1278). *Rossica Antiqua. Issledovaniya i materialy*. № 2(4). S. 120–139 [in Russian].

Voytovych L. (2011). O vremeny vklucheniya Zakarpattia v sostav Halytsko-Volynskoho hosudarstva. *Rusyn. Mezhdunarodnyi istorycheskyy zhurnal* / otv. red. S. H. Suliak. Kyshynev. № 4 (26). S. 5–25, 160–167 [in Russian].

Voytovych L. (2011). Chy buv halytskym kniazem Shvarn Danylovych? *Problemy istorii krain Tsentralnoi ta Skhidnoi Yevropy. Zbirnyk naukovykh prats*. Kamianets-Podilskiy. Vyp. 2. S. 51–58 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Kniaz Yurii-Boleslav Troidenovych: eskiz portretu. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 5. S. 209–221 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Formuvannia domenu halytskykh kniaziv u verkhnomu Podnistrovi. *Ivan Vyhovskiy. Zbirnyk statei naukovoï konferentsii «Vid Hadiatskoï uhody do konstitutsii Pylypa Orlyka»*. Lviv. S. 42–45 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Istorychnyi korydor Via Rehiia (Via Regia) v Ukraini. *Turyzm silskiy zeleniy*. № 11. S. 4–9 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Nad Verkhnim Dnistrom i Stryiem: nashi zemli u XII–XIII st. *Hromada Mykolaiv*. 13.09; 16.09; 20.09; 23.09; 27.09 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). Nova dyskusiiia z pryvodu avtentychnosti «Slova o polku Ihorevim». «Slovo o polku Ihorevim» yak pamiatka ukrainskoï literatury (do 820-richchia napysannia tvoru). Lviv; Drohobych. S. 52–71 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2011). K dyskusyyi o podlynnosti «Slova o polku Yhoreve» y eho avtorakh. *Rossica Antiqua. Issledovaniya i materialy*. № 1(3). S. 43–59 [in Russian].

Voytovych L. (2012). Kniaz Lev Danylovych. (seria «Slavetni postati serednovichchia», vyp. 1.). Lviv [in Ukrainian].

Review: Nagirnyy V. (2012). Leontii Voitovych, Kniaz Lev Danylovych. Lviv: NAN Ukrainy. In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha, 2012, 181 s. (Slavetni postati serednovichchia, Vyp. 1) [Leontij Voytovych. Kniaz Lev Danylovych, Lviv: Nan Ukrainy, Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakievycha, 2012, 181 s. (Slavetni postati seredniocihchia. Vyp. 1)]. *Colloquia Russica*. Series 1. Vol. 3. *Rus during the epoch of mongol invasions 1223–1480*. Krakow. S. 270–272; Zhykh M. (2012). Retsenzia na knyhu: L. V. Voitovycha «Kniaz Lev Danylovych» (Lviv: NAN Ukrainy. Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha, 2012. – 181 s.). *Rusyn. Mezhdunarodnyi ystorycheskyi zhurnal*. Kyshynev. № 3 (33). S. 180–191; Shchodra O. (2014). Rets.: Voytovych L. Kniaz Lev Danylovych / Slavetni postati serednovichchia. Vyp. 1. Lviv, 2012. 181 s. *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnogo universytetu im. I. Ohienka. Istorychni nauky*. Kamianets-Podilskiy. T. 24. *Na poshanu prof. V. A. Smoliiia*. S. 429–435.

Voytovych L. (2012). Lev Danylovych: Sproba vidtvorennia spravzhnogo portretu «bezchesnogo kniazia». *Sredniowiecze Polskie i Powszechne*. Katowice. T. 4 (8). S. 58–94 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Halytsko-volynski zviazky z nimetskymy zemliamy: poperedni zauvazhennia. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 6. S. 71–88 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Problemy halytsko-bolharskykh stosunkiv u pershii tretyni XIII st. *Drynovskiy zbirnyk*. Sofiia. Vyp. 5. S. 258–265 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Zakliuchytelnyi etap borby za «korolevstvo Rusi». *Vestnyk Udmurtskoho universyteta. Serii 5. Istoriia i filolohiya*. Vyp. 3. S. 10–15 [in Russian].

Voytovych L. (2012). Uhorska polityka kniazia Leva Danylovycha. *Ukrainsko-uhorski etudy*. Lviv. Vyp. 2. S. 46–75 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Mstyslav Danylovych: zahadkovyi volynskiy kniaz. *Studii i materialy z istorii Volyni*. Kremenets. S. 31–47 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Vkhodzhennia Zakarpattia do Halytsko-Volynskoi derzhavy za kniazia Leva Danylovycha. *Drohobytskyi kraieznavchyi zbirnyk*. Drohobych. T. 16. S. 48–61.

Voytovych L. (2012). King Daniel Romanovych: last years of life (1253–1264). *Colloquia Russica. Series 1*. Krakow. Vol. 2. P. 243–250 [in English].

Voytovych L. (2012). Foreign policy of Galician and Volynian lands principalities in the second half of the 11th–12th c., the round table discussion with prof. Marta Font and prof. Leontiy Voitovych. *Colloquia Russica. Series 1*. Krakow. Vol. 2. P. 253–258 [in English].

Voytovych L. (2012). Halytsko-volynski zviiazky z nimetskymy zemliamy: sprobha rekonstruktсии. *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Lviv. T. 264. S. 95–128 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Mizh verkhnim Dnistrom i Karpatamy: domen halytskykh kniaziv u XII–XIII st. *Fortetsia. Zbirnyk zapovidnyka «Tustan»*. Lviv. Kn. 2. S. 148–157 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Lev Danylovych. *Entsyklopediia Lvova*. Lviv: Litopys. T. 4. S. 37–40 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2012). Lev Yuriiiovych. *Entsyklopediia Lvova*. Lviv: Litopys. T. 4. S. 40–41 [in Ukrainian].

Voytovych L., Aleksandrovych V. (2013). Korol Danylo Romanovych (seria «*Slavetni postati serednovichchia*», vyp. 3.). Lviv [in Ukrainian].

Review: Yatseniuk F. (2014). Korol Danylo Romanovych v ukrainskii istoriohrafii. *Pytannia istorii Ukrainy. Zbirnyk naukovykh prats*. Chernivtsi. T. 17. S. 12–18; Dobrzhanskyi O., Yatseniuk F. (2014). Korol Danylo Romanovych v ukrainskii istoriohrafii. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. Lublin. R. 12, z. 6. S. 95–111.

Voytovych L. (2013). Neispolzovannye vozmozhnosti zapadnykh istochnikov po genealogii Riurykovichei i biohrafii Lva Danylovycha. *Vspomahatelnye istorycheskie dystsypliny v sovremennom naychnom znanii. Materyaly XXV Mezhdunarodnoi nauchnoi konferentsyi. Moskva, 31 yanvaria – 2 fevralia 2013 h.* Moskva. Ch. 2. S. 246–251 [in Russian].

Voytovych L. (2013). Kniazii Roman Danylovych i Vasylo Romanovych – protoplasta kniaziv Ostrozkykh. *Ostrozka davnyna*. Ostrih. Vyp. 2. S. 11–25 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Lev Danylovych: «kniaz dumen y khorobor na raty» chy «bezchesnyi kniaz»? *Ukraina v Tsentralno-Skhidnii Yevropi*. Kyiv. Vyp. 12–13. S. 149–190 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Vidnosyny halytsko-volynskykh kniaziv z Lytvoiu. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 7. S. 147–166 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Portret kniazia Volodyslava Opolskoho na povnyi zrist. *Rev. Sperka J. Władysław książę opolski, wieluński, kujawski, dobrzyński, pan Rusi, palatyn Węgier i namiestnik Polski (1326/1330–6 lub 18 maja 1401)*. Kraków, 2013. 508 s. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 7. S. 314–319 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Uhorska polityka halytskykh kniaziv Danyla Romanovycha i Leva Danylovycha (1205–1301). *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv. Vyp. 23. S. 83–100 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Latynski dzherela XIII–XIV stolit pro Halytsko-Volynske kniazivstvo. *Ukrainske dzhereloznavstvo ta spetsialni istorychni dystsypliny na porozi XXI st.* Lviv. S. 176–181 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Peremyskyi kniaz Lev Danylovych. *Przemysł i ziemia przemyska w strefie wpływów ruskich X – połowa XIV w.* *Colloquia Russica. Series II*. Vol. 1. / pod red. W. Nagirnego i T. Puńdockiego. Kraków. S. 151–162 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Uhorska polityka halytskykh kniaziv chasiv Danyla Romanovycha (1205–1264 rr.). *Halych i Halytska zemlia v derzhavotvorchykh protsesakh Ukrainy*. Halych. S. 3–18 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Rus in genealogical research, the round table discussion with prof. Jan Tęgowski, prof. Leontiy Voytovych, prof. Dariusz Dąbrowski. *Rus during the epoch of mongol invasions 1223–1480. Colloquia Russica*. Series 1. Vol. 3. Kraków. S. 256–269 [in English].

Voytovych L. (2013). Yak kharchuvalasia halytska elita u XI–XIV stolittiakh. *Yi: nezalezhnyi kulturolohichnyi chasopys*. Lviv. Ch. 73. S. 32–37 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Novi (nevykorystani) dzherela do istorii Halytsko-Volynskoho kniazivstva ta biohrafii kniazia Leva Danylovycha. *Visnyk Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Lviv. Ch. 49. S. 24–27 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2013). Zahadkovi kontury korolivskoho Kholma. *Visnyk Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Lviv. Ch. 50. S. 56–59 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2014). Lev Danylovych, kniaz halytsko-volynskiyi (bl. 1225 – bl. 1301). Lviv [in Ukrainian].

Review: Adamović V. (2015). Lev Danylovych, kniaz halytsko-volynskiyi (bl. 1225 – bl. 1301). Lviv: Natsionalna akademiia nauk Ukrainy, Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha, 2014. 314 s [L. Vojtovyč, Lev Danielovič, kneža haličsko-volynské (okolo 1225 – okolo 1301), Lvov: Národná akadémia vied Ukrainy, Inštitút ukrainistiky I. Kripjakeviča, 2014, 314 s.]. *Colloquia Russica*. Series 1. Kraków; Bratislava. Vol. 5. *Rus and Central Europe from the 11-th to the 14-th Century*. S. 388–389.

Voytovych L. (2014). Povertaiuchys do problemy pivdennykh kordoniv volodin halytskykh i halytsko-volynskykh kniaziv. *Drohobytskyi kraieznavchyi zbirnyk*. Vyp. 17–18. Drohobych, 2014. S. 51–63 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2014). Spirni pytannia halytsko-volynskoi istorii: vidkryttia diskusii. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 8. S. 360–371.

Voytovych L. (2014). Ostannii zlet Halytskoho kniazivstva. *Halych i Halytska zemlia. Do 20-ricchia stvorennia Natsionalnoho zapovidnyka «Davnii Halych»*. Halych. S. 3–12.

Voytovych L. (2014). Taiemnytsi stolytsi korolia Danyla Romanovycha. *Naukovi studii Istoryko-kraieznavchoho muzeiu m. Vynnyky*. Vyp. 7. *Kultovi ta pokhovalni pamiatky u Vislo-Dniprovskomu rehioni: problemy interpretatsii*. Lviv; Vynnyky. S. 378–409 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2014). O nekotorykh spornykh problemakh izuchenia Halytsko-Volynskoi Rusi vremen Romana Mstyslavycha i Daniila Romanovycha (zametky o noveishei istoryohrafii). *Rusyn*. № 1(35). S. 52–63 [in Russian].

Voytovych L. (2015). Halych u politychnomu zhytti Yevropy XI–XIV stolit. Lviv [in Ukrainian].

Review: O. K. [Oleh Kupchynskiyi] (2016). Leontii Voitovych. Halych u politychnomu zhytti Yevropy XI–XIV stolit. Lviv, 2015. 476 s. *Visnyk Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. T. 55. Lviv. S. 88–90; Voloshchuk M. Leontii Voitovych. Halych u politychnomu zhytti Yevropy XI–XIV st., Lviv: Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha, 2015, 477 s. [Leontij Wojtowycz, Halič w życiu politycznym Europy XI–XIV wieku. Lwów: In-t Ukrainoznawstwa im. I. Krypiakevycza, 2015, 477 s.]. *Colloquia Russica*. Series 1. Kraków. Vol. 6. *Rus and countries of the Latin culture (10th–16th c.)*. S. 295–297; Dymydyuk D. (2015). Halych in the political life of Europe in XI–XIV centuries. ivivmedievalclub.wordpress.com/2016/03/07/; Voitovych L. Halych u politychnomu zhytti Yevropy XI–XIV stolit. Lviv, 2015. 476 s. *Vasylevs. Ukrainska vizantynistyka*. byzantina. wordpress.com/2015/10/04/voitovych/

[Vojtovyč L.] (2015). Kralj Danylo Romanovyč. *Ukrajinska Galicija / uridio Jevgenij Paščenko*. Zagreb. S. 41–88 [in Croatian].

- Voytovych L. (2015). Danylo v Halychi z 59 rokov pravlinnia ne probuv i trokh. *Kraina*. Kyiv. № 2 (255). (15.01.2015). S. 48–50 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2015). Yak kharchuvalasia halytska elita v XI–XIV stolittiakh. Lylo I. *Lvivska kukhnia*. Kharkiv. S. 204–214 [in Ukrainian].
- Wojtowycz L. (2016). [z Dąbrowskim D.] Analiza źródeł pisanych. Okres od XII do 2 połowy XIV wieku. *Od cerkwi katedralnej króla Daniela Romanowicza do bazyliki Pw. Narodzenia NMP w Chełmie. Wyniki badań interdyscyplinarnych sezonu 2013–2014*. Chełm. S. 33–54 [in Polish].
- Voytovych L. (2016). Korol Danylo Romanovych: davni i moderni napriamy falsyfikatsii portretu. *Korol Danylo Romanovych: kulturna i derzhavotvorcha spadshchyna yoho doby*. Lviv. S. 12–35 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Korol Danylo Romanovych: sproby falsyfikatsii portretu. *Chornomorskyi litopys*. Mykolaiv. Vyp. 11. S. 13–32 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Nevykorystani informatsiini mozhlyvosti dzherel dlia doslidzhennia henealohii Riurykovychiv na prykladi biohrafii Leva Danylovycha. *Henealohiia. Zbirka naukovykh prats*. Kyiv. Vyp. 2. S. 7–18 [in Ukrainian].
- Wojtowycz L. (2016). Lew Daniłowicz i walka o tron krakowski w ostatniej ćwierci XIII wieku. *Średniowiecze Polskie i Powszechnie*. Katowice. T. 8 (12). S. 117–131 [in Polish].
- Voytovych L. (2016). Yaroslav Osmomysl: sprobna portreta. *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv. Vyp. 28. *Ivan Krypiakevych u rodyunii tradytsii, nautsi, suspilstvi*. S. 468–481 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Uhorski vektory pershykh kniaziv Halytskoi zemli. *Halych i Halytska zemlia: dosvid i problemy zberezhenia istoryko-arkhitekturnoi spadshchyny serednovichnykh mist v Ukraini ta Yevropi*. Halych. S. 3–17 [in Ukrainian].
- Leontiy Voytovych (Lviv), Ihor Skochylas (Lviv), Aleksey Martyniuk (Minsk). The Western influence in Rus in the 10th–13th centuries. *Colloquia Russica*. Series 1. Vol. 6. *Rus and countries of the Latin culture (10th–16th c.)*. Kraków. S. 259–271 [in English].
- Voytovych L. (2016). «Dvoinaia» koronatsiia Danyyla Romanovycha: ystoky lehendy. Vspomohatelnye istorycheskye dystsypliny v sovremennom nauchnom znanyi. *Materialy XXVIII Mezhdunarodnoi nauchnoi konferentsyy. Moskva, 14–16 apreliia 2016 r.* Moskva. S. 163–166 [in Russian].
- Voytovych L. (2016). Zahadka halytskoho boiarstva. *III Mizhnarodna naukova konferentsiia: Pamiatky Tustani v konteksti osvoinnia Karpat u doistorychnu dobu ta v serednovichchi; problemy yikh zberezhenia ta vykorystannia. Zbirnyk tez*. Lviv. S. 58–59 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Volodar Rostyslavych. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Kyiv; Lviv; Ternopil. T. 3. S. 228–230 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Volodymyr Vasylykovich. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Kyiv; Lviv; Ternopil. T. 3. S. 235 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Volodymyr Vsevolodovich [Monomakh]. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Kyiv; Lviv; Ternopil. T. 3. S. 235–236 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Volodymyr Yaroslavych. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Kyiv; Lviv; Ternopil. T. 3. S. 237–238 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Volodymyrko Volodarevych. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Kyiv; Lviv; Ternopil. T. 3. S. 238–239 [in Ukrainian].
- Voytovych L. (2016). Halytske kniazivstvo. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Kyiv; Lviv; Ternopil. T. 3. S. 377–382 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2016). Halytsko-Volynske kniazivstvo [Halytsko-Volynska derzhava]. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Kyiv; Lviv; Ternopil. T. 3. S. 394–402 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2017). Lviv u XIII stolitti: nova sprobа podolannia starykh stereotypiv. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 11. *Kniazhyi Lviv. 1256–2016*. S. 51–74 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2017). Vidnosyny Halytsko-Volynskoho kniazivstva z monholamy. Pershyi etap (1223–1245). *Colloquia Russica*. Ivano-Frankivsk; Krakiv. Vol. 3. *Danylo Romanovykh i yoho chasy*. S. 79–102 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2017). Fenomen halytskoho boiarstva i yoho stosunky z kniaziami. *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho universytetu. Istorychni nauky*. Kamianets-Podilskiy. T. 70. *Do 70-ricchchia vid dnia narodzhennia profesora Valerii Stepankova*. S. 228–244 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2017). Kazymyryvska lehenda: podolannia stereotypiv. *Drohobytskyi kraieznavchyi zbirnyk*. Drohobych. Vyp. 19–20. S. 95–117 [in Ukrainian].

Wojtowycz L. «Podwójna» koronacja Daniela Romanowicza: wymysł Długosza czy fakt rzeczywisty?». *Naukovi zoshyty Istorychnoho fakultetu Lvivskoho universytetu*. Vyp. 19. Lviv. S. 221–233 [in Polish].

Voytovych L. (2017). Ukrainsko-polske spivzhyttia kriz viky: stereotypy i poshuky istorychnoi pravdy. *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Lviv. T. 29. *Primum agere. A collection of studies in honor of Mykola Lytvyn*. S. 277–298 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2017). Chy bulo zruinovano Uspenskyi sobor u Halychi 1241 roku. *Uspenskyi sobor Halycha: mynule, suchasne, maibutnie. Materialy Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii. Halych, 14–15 hrudnia 2017 roku*. Halych. S. 3–22 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2017). Halytsko-Volynska derzhava: kniazivstvo chy korolistvo? [interviu dane Zinoviiu Partytsi]. *Den*. Kyiv. № 78–79 (4925–4926). (2017.12–13.05); № 83–84 (4930–4931). (2017.19–20.05) [in Ukrainian].

Voytovych L. (2017). «Tretii stan» Korolivstva Ruskoho: istorychna dolia, povsiakdenne zhyttia, viruvannia [interviu dane Z. Partytsi]. *Den*. Kyiv. № 202–203 (5049–5050). (2017.10–11.11); № 207–208 (5055–5056). (2017.17–18) [in Ukrainian].

Wojtowycz L. (2018). Fenomen halickich bojarów i ich stosunki z księżętami. Średniowieczni władcy i ich otoczenie. *Materiały V Kongresu mediewistów Polskich*. Rzeszów. T. 5. / pod red. J. Sperki, K. Kollingera. S. 31–51 [in Polish].

Voytovych L. (2018). Lviv – stolytsia korolivstva Rusi. *Z istorii zakhidno-ukrainskykh zemel*. Vyp. 14. Lviv. S. 3–43 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2018). Koly bulo zruinovano Uspenskyi sobor u Halychi. *Halych. Zbirnyk naukovykh prats*. Vyp. 3. Ivano-Frankivsk. S. 107–118 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2018). Zahadka halytskoho boiarstva. *Fortetsia. Zbirnyk zapovidnyka «Tustan»*. Lviv. Kn. 3. S. 182–197 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2018). Halytske lytsarstvo druhoi polovyny XIV stolittia. *Halych i Halytska zemlia. Do 1120-ricchchia pershoi pysemnoi zghadky pro Halych*. Halych. S. 283–299 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2018). Borotba za spadshchynu Romanovykh (1340–1434): mizh stereotypamy ta istorychnoiu pravdoiu. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Vyp. 12. (Lviv, 2018). S. 121–142 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2018). Lviv u XIII stolitti: u poloni stereotypiv. *Visnyk Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Lviv. Ch. 60. S. 28–30 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2019). Borotba za spadshchynu Romanovykhiv (1340–1434 rr.): numizmatychnyi aspekt. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii istorychna. Spetsialnyi vypusk: na poshanu profesora Romana Shusta*. Lviv. S. 67–82 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2019). Bytva na Kaltsi: deiaki pidsumky doslidzhen. *Drohobyttskyi kraieznavchyi zbirnyk*. Drohobych. Vyp. 21. S. 191–201 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2019). Halytsko-Volynske kniazivstvo i korolivstvo Rusi ta monholi. *Problemy istorii viin i viiskovoho mystetstva* / za red. L. V. Voitovycha. Lviv. Vyp. 2. S. 45–146 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2019). Uhorshchyna i Polshcha v borotbi za spadshchynu Romanovykhiv: vytoky, podii, naslidky. *Ukrainsko-uhorski etudy*. Lviv. Vyp. 3. S. 191–274 [in Ukrainian].

Wojtowycz L. (2019). Podwójna koronacja Daniela Romanowicza: wymysł Długosza czy fakt rzeczywisty? *Recepsja twórczości Jana Długosza w historiografii krajów europejskich* / red. M. Antoniewicz, N. Morawiec. Częstochowa. S. 67–85 [in Polish].

Voytovych L. (2019). Shche raz pro prava kniazia Liubarta-Dmytra Hedyminovycha na spadshchynu Romanovykhiv. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv. Vyp. 13. S. 225–238 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2019). Zhydachivska zemlia na ostannikh etapakh borotby za spadshchynu Romanovykhiv (1350–1442). Lviv; Zhydachiv. *Zhydachivshchyna*. Vyp. 2. S. 8–17 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2019). Danylo Romanovykh. *Entsyklopediia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. T. 4. Kyiv; Lviv; Ternopil. S. 571–576 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2019). Druzi, vorohy chy susidy? Ukrainsko-uhorski vidnosyny (istorychnyi aspekt) [interviu dane Zinoviiu Partytsi]. *Den. Kyiv*. № 235–236 (5559–5560). (2019.20–21.12) [in Ukrainian].

Voitovych L. (2019). Velyka Khorvatiia i Bila Khorvatiia: dovhyi shliakh podolannia pomytkovoho stereotypu. *Ukraina i Khorvatiia: istorychni paraleli. Ukrajina i Hrvatska: povijesne paralele*. Drohobych. S. 152–169 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2020). Tustan u period borotby za spadshchynu Romanovykhiv (1340–1434). *Fortetsia. Zbirnyk zapovidnyka «Tustan»*. Lviv. Kn. 4. S. 210–254 [in Ukrainian].

Wojtowycz, L. (2020). Lew Daniłowicz: książę halicko-wołyński, (ok. 1225 – ok. 1301) : tłumaczenie na polski. Kraków: Avalon, 2020 [in Polish].

Voytovych L. (2020). Pochatky Peremyshl'skoho kniazivstva. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv, 2020. Vyp. 14. *Kniazhyi Peremyshl*. S. 9–30 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2020). Supernyk korolia Danyla Romanovycha. *Kniazha doba: istoriia i kultura*. Lviv, 2020. Vyp. 14. *Kniazhyi Peremyshl*. S. 266–273 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2021). Voitovych L. Kniazha doba na Rusi (837–1492). T. 1. *Stanovlennia imperii Rus (837–1054)*. Lviv: In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakovycha NAN Ukrainy [in Ukrainian].

Voytovych L. (2021). Shche raz pro «Kazimiezhovsku lehendu». *Kniazha doba: istoriia i kultura*. T. 15. Lviv 2021–2022. S. 147–171 [in Ukrainian].

Voytovych L. (2020). Pershi Rostyslavychi u Halytskii zemli. *Halytsko-volynska doba*. T. 1. *Studii z istorii Halytsko-Volynskoi derzhavy XII–XIV stolit*. Kolektyvna monohrafiia. Lviv : Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakovycha NAN Ukrainy. S. 17–76 [in Ukrainian].

Voitovych L. (2020) Berehove na ukrainsko-uhorskomu pohranychchi: mify ta istoriia. *Uhorsko-ukrainske pohranychchia: etnopolitychni, movni ta relihiini kryterii samoidentyfikatsii naseleння* / vidp. red. I. Pater. Lviv: In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakovycha NAN Ukrainy. S. 21–55 [in Ukrainian].

Voitovych L. (2022). Ukrainsko-polska viiskovo-politychna spivpratsia u Kniazhii dobi (XI–XV stolittia). *Za svobodu. Ukrainsko-polskyi dialoh ta sproby porozuminnia*. Kolektyvna monohrafiia. Lviv: In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy. S. 5–51 [in Ukrainian].

Voitovych L. (2022). Kniaz Lev Danylovych i borotba za krakivskyi prestol v ostannii chverti XIII stolittia. *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist*. Vyp. 35. S. 5–37 [in Ukrainian].